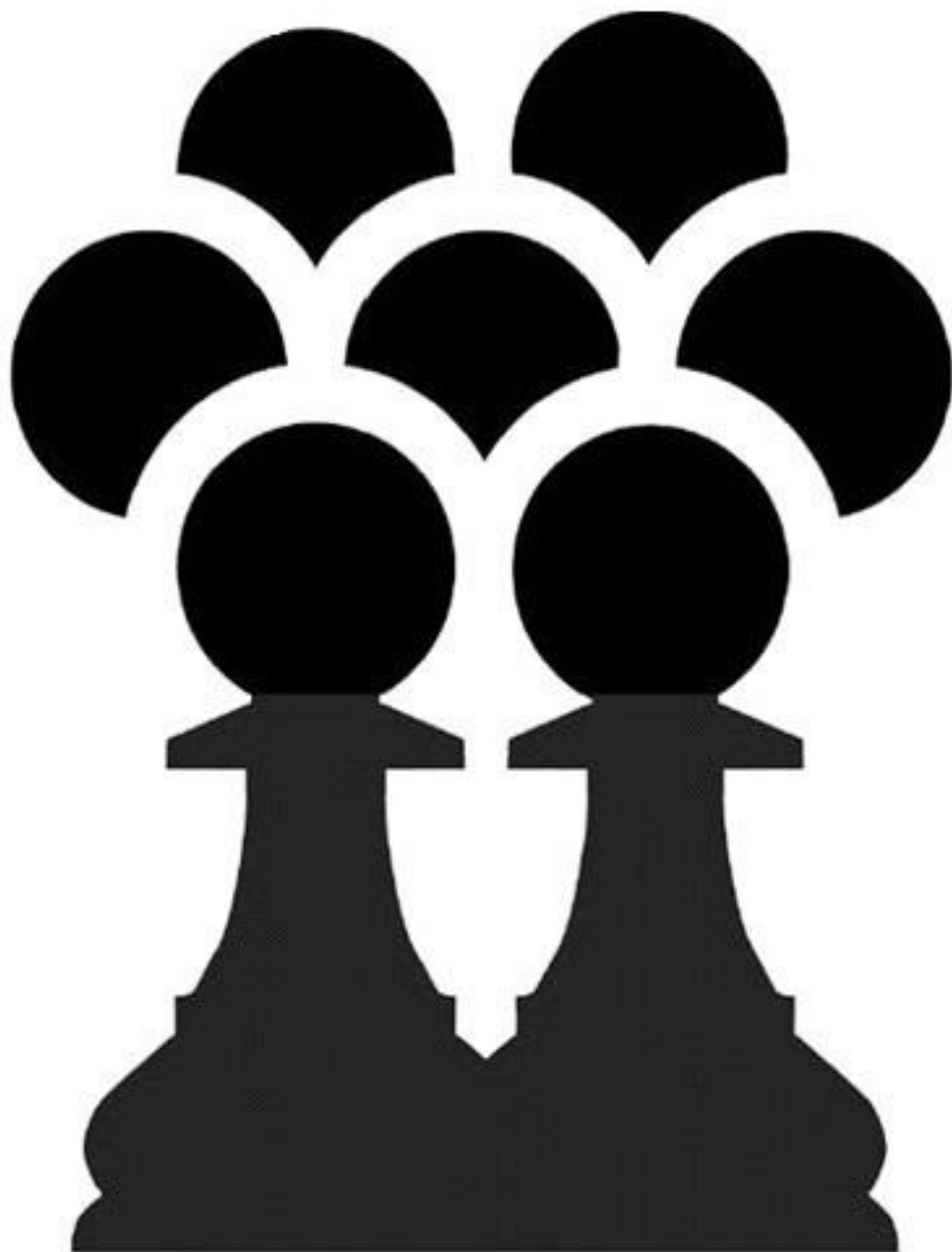

Clubblad van Schaakvereniging Promotie Zoetermeer

de Promoot

jaargang **74** | nummer **2** | december 2025

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **74** | nummer **2** | december 2025

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal: Buurthuis 't Span: Sullivanlijn 31, Zoetermeer (wijk 28, Noordhove)
 Website: **www.svpromotie.nl**
 Contributie: senioren (vanaf 20 jr): € 172,- / studenten: € 88,- / alleen extern: € 84,- /
 dubbelleden: € 110,-
 Donaties: minimaal € 25,00
 Bankrekening: NL79 INGB 0002 4053 62, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer

Ereleden: Gerhard Eggink, Hans Meijer, Manuel Nepveu, Gerard Swart, Jan Veldhuizen, Rob de Vries

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	G. Eggink (Gerhard)	Ravelplein 16 2807 HH Gouda	(06) 12 21 29 52 secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	T.J.P. Morcus (Ton)	Azaleapark 15 2724 JA Zoetermeer	(06) 29 47 98 46 penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	Dongestraat 18 2652 DP Berkel en Rodenrijs	(06) 24 85 91 19 wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	H. Ouwens (Bert)	Hamletschouw 31 2726 KM Zoetermeer	(06) 15 03 80 88 wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter jeugdcommissie	B. Albertus (Bram)	Balthasar v.d.Polweg 300 2628 AZ Delft	(06) 23 33 29 95 jeugdleader.svpromotie@gmail.com

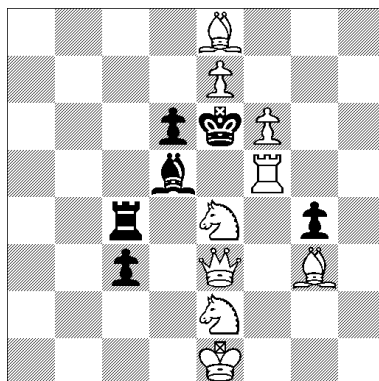
	naam	adres	telefoon + e-mail	
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29	redactie.depromoot @gmail.com
	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35	
webmasters svpromotie.nl	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59	webmaster.svpromotie @gmail.com
	H. Noordhoek (Henk)	Turfberg 2 2716 LT Zoetermeer	(06) 31 25 59 02	
materiaal- commissaris	C. Schoon (Chris)	Alexander Dubčekplaats 32 2332 HX Leiden	(06) 23 07 66 17 ccschoon2010@kpnmail.nl	

→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud

Intro 1:	Redactioneel	<i>redactie</i>	blz. 2
Opgaven:	Kort maar krachtig	<i>redactie</i>	2
Intro 2:	Van de voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	3
Intern:	De strijd ligt volledig open...	<i>Maarten Wichhart</i>	4
Intern:	Stand na de 12 ^e ronde (15 december 2025)	<i>Maarten Wichhart</i>	5
Extern:	Halverwege seizoen '25/'26	<i>Bert Ouwens</i>	6
Extern:	Alle uitslagen en standen	<i>redactie</i>	7
BB 18:	De witte Koning	<i>Gerhard Eggink</i>	8
Partij:	Goud van Oud	<i>Manuel Nepveu</i>	10
Chess:	Ondertussen in Engeland	<i>Hans Meijer</i>	12
Larsen:	Vleugellam	<i>Jan Willem Duijzer</i>	14
Musea:	Schaaktentoonstelling in museum Belvédère	<i>Henk Alberts</i>	15
Ru Ru:	Rudi's Rubriek: Blunders van Timman	<i>Rudi Matai</i>	16
Kerst:	Bij regen zijn tramrails glad	<i>Chris Schoon</i>	17
Kerst:	Aronian – Anand, Wijk aan Zee 2013	<i>redactie</i>	18
Opgaven:	Briljante zetten	<i>redactie</i>	18
Oude doos:	In the Crazy Horse	<i>Ruurd Kunnen</i>	19
Musea:	Tentoonstelling 'Erwin Olaf Freedom'	<i>Henk Alberts</i>	20
Opgaven:	Vrede op aarde: Wit maakt remise	<i>redactie</i>	21
Pinkus:	Mijn project	<i>Nico Peerdeman</i>	22
Musea:	Op zoek naar middeleeuws Amsterdam	<i>Henk Alberts</i>	24
Puzzel:	Kerstpuzzel 2025	<i>Jan Blankespoor</i>	25
Partij:	De juiste zetten doen	<i>John Tan</i>	28
Musea:	Johannes Esser – Bevlogen idealist	<i>Henk Alberts</i>	29
Toernooi:	Schaken in Hoogeveen	<i>Jaap van den Berg</i>	30
Partij:	Het melkmeisje keek goedkeurend toe	<i>Jan Willem Duijzer</i>	32
Verslag:	Wedstrijdleader bij twee KNSB-wedstrijden	<i>Rudi Matai</i>	34
Problemen:	12x mat in 2	<i>redactie</i>	35
Oude doos:	Erwtensoepp, dope voor het eerste	<i>Chris Schoon</i>	36
Opgaven:	Oplossingen problemen	<i>redactie</i>	37
Agenda:	Alle evenementen t/m mei 2026	<i>bestuur</i>	38

**De redactie van de
Promoot wenst u allen
gezellige kerstdagen en
een voorspoedig 2026**

← Voor bij de kerstboom:
wit geeft mat in 2

oplossing: → blz. 37

intro		Redactioneel	Henk Alberts Rob de Vries
--------------	---	---------------------	--

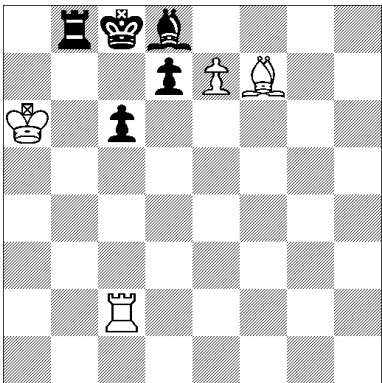
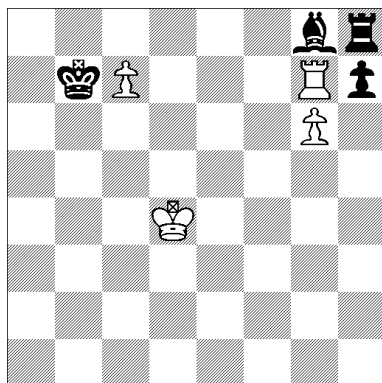
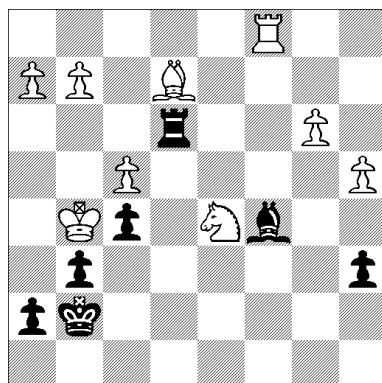
Het zal u wellicht bekend zijn dat Jan Timman onlangs is gestopt met (actief) schaken. Toeval of niet, in deze editie van de Promoot komt u in maar liefst vier geheel verschillende artikelen de naam Timman tegen: Hans Meijer toont Timmans helaas verloren partij tegen Nigel Short (Tilburg 1991), Rudi Matai laat enkele blunders van Timman zien (1980), Ruurd Kunnen bespreekt radio- en tv-verslagen over de match Timman - Joesoepov (1986), en – meest recent (2015) – Chris Schoon noemt Timman in zijn erwtensoep-verhaal (dat ging over Manuel, Wijk aan Zee en Sas van Gent). Dat zou een leuke quizvraag zijn: ‘wat is het verband tussen Sas van Gent en Wijk aan Zee?’, met als antwoord ‘erwtensoep’.

Alsof het bovenstaande nog niet genoeg variatie biedt kunt u in deze Promoot nog veel meer aantreffen, onder het motto ‘voor elk wat wils’. Zo bezoekt Gerhard het graf van Bernard (alweer nummer 18 in de BB-reeks), vertelt Manuel dat hij bijna omviel (deze keer van verbazing), legt Jan Willem verband tussen een partij Johan Heskens - Eelco Kuipers (H3-H1) enerzijds en Nimzovitch anderzijds, komen er in het Kerstverhaal van Chris geen schaaktermen voor (maar wel tramrails en fietshelmen), beschrijft Nico zijn ‘project’ over de Amerikaanse schaakmeester Albert Pinkus (wie kent hem niet?) – overigens zonder diens voornaam te noemen – , gaat de traditionele Kerstpuzzel van Jan Blankespoor over Zoetermeer (!), en legt John Tan uit waarom hij de juiste zetten niet ziet maar Rens wel.

Voor wie dit redactioneel nog steeds aan het lezen is (dus zonder doorbladeren naar de genoemde artikelen): deze opsomming is nog niet eens compleet! En dat is dan nog afgezien van de vele schaakproblemen die u mag proberen op te lossen: er is keuze tussen acht stuks ‘wit speelt en maakt remise (vrede op aarde!)’, een aantal leuke mat-in-2 problemen (waarvan u het eerste al op pagina 1 heeft gezien), en zoals altijd enkele verrassende zetten in de categorie ‘kort maar krachtig’ (zie hieronder).

Maar we willen niet alles meteen op pagina 2 weggeven; de rest mag u zelf ontdekken. Dus het bladeren kan beginnen. Veel leesplezier!

□

Kort maar krachtig		oplossingen: → blz. 37
[A] wit aan zet ○ 	[B] wit aan zet ○ 	[C] zwart aan zet ●
En als extra opgave: stelling C is de slotstelling uit een beroemde schaakfilm. Welke?		

intro	Van de voorzitter		Jaap van den Berg
--------------	--------------------------	--	------------------------------

Goede machten

Terugkijkend op 2025 kunnen we er niet aan voorbijgaan dat dit geen gemakkelijk jaar is geweest voor onze vereniging. Max Toxopeus en Bernard Bannink – vertrouwde gezichten voor velen van ons – zijn ons ontvallen. Zeker het plotselinge overlijden van veelvuldig clubkampioen Bernard had en heeft een grote impact op de vereniging. De aanwezigheid van velen bij zijn uitvaart illustreerde de verbindende kracht van Bernard voor de vereniging.

Onvermijdelijk heeft dat ook zijn invloed op de resultaten van de externe teams; al komt dat ook omdat een aantal andere sterke spelers om uiteenlopende redenen niet meer beschikbaar zijn. De beide KNSB-teams hebben het zwaar. Voor beide wordt het lastig degradatie te ontlopen.

Tegelijkertijd zien we ook mooie ontwikkelingen in onze vereniging. In en na de zomer hebben zich nieuwe leden gemeld die mee doen aan onze interne competitie. Verschillende jongere spelers ontwikkelen zich goed en weten in- en extern hun mannetje te staan. Ik noem Tim van der Helm, Tobin van den Nieuwendijk, Diëgo Bhoelan en Ib Mugge.

Een interne competitie met ongeveer 50 actieve deelnemers die zich wekelijks afspeelt op de maandagavond in een accommodatie waar we blij mee zijn. En van de in het vorige seizoen geboden mogelijkheid om te variëren in speeltempo maken veel spelers gebruik. Dat geldt ook voor de maandelijkse rapidavond, al blijft het spannend of het ook lukt dat schaakliefhebbers van buiten blijven komen. Mijn indruk is dat we er nog wel een drempel te slechten is om die stroom op gang te brengen. Die drempel in de gang naar een schaakclub als de onze is er zeker voor een beginnend schaker. Succes op internet betekent nog niet dat je zo maar even van iedereen binnen Promotie wint. Integendeel. Daarom leven er plannen om het lesgeven aan volwassenen een betere plek te geven binnen Promotie. Over de plannen daarover zullen we de leden op de jaarvergadering van 9 maart 2026 informeren. Want dit kan alleen met de medewerking van leden.

De jaarvergadering betekent dit jaar ook een bestuurswisseling. Bert Ouwens neemt dan formeel het stokje over van Maurice Hettfleisch. Inmiddels heeft Bert het meeste van de werkzaamheden van het extern wedstrijdleaderschap al op zich genomen. Nico Peerdeman neemt de secretaris-functie over van Gerhard Eggink en Paul van der Werve volgt mij op als voorzitter. Kortom, al was dit niet het beste jaar voor Promotie er is voldoende om met vertrouwen het nieuwe jaar in te gaan.

Daarom eindig ik met de eerste strofe van het gedicht van de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer. Deze werd 80 jaar geleden - kort voor het einde van de Tweede Wereldoorlog - op bevel van Adolf Hitler geëxecuteerd. Recent las ik de biografie van Bonhoeffer. Daarin las ik dat ook Bonhoeffer een schaakliefhebber was. In concentratiekamp Buchenwald voorzag een medegevangene hem van een schaakspel waardoor "Bonhoeffer nog eens zijn oude hartstocht kon botvieren." Voorafgaand daaraan verbleef hij in een gevangenis in Berlijn. Daar schreef hij in december 1944 het gedicht Goede machten waaruit zijn vertrouwen sprak het nieuwe jaar in te gaan:

*Door goede machten stil en trouw omgeven,
beschermd, getroost, beveiligd wonderbaar,
Zo wil ik deze dagen met u leven
En met u binnengaan in 't nieuwe jaar.*

Dat wens ik jullie en degenen die jullie dierbaar zijn ook toe. □

<i>intern</i>	De strijd ligt volledig open....	<i>Maarten Wichhart</i>
----------------------	---	------------------------------------

Het jaar 1990 is al lang geleden. Weet u het nog? Het jaar dat Nelson Mandela vrij kwam. De eerste aflevering van Goede Tijden, Slechte Tijden werd uitgezonden. Met Kerst keken we voor het eerst naar Home Alone. De Nintendo Game Boy werd geïntroduceerd. En tijdens het voor ons mislukte WK voetbal spuugde Frank Rijkaard zijn Duitse tegenstander verschillende keren op zijn hoofd.

Rond dat jaar begon ook de grote dominantie van Bernard op onze vereniging. Bernard heeft ons veel gebracht. Daar zijn we het allemaal over eens en daarover is in de afgelopen edities van het clubblad een hoop geschreven. Een ding gaf hij echter maar zelden. Dat waren spannende interne competities. In de laatste decennia werd het kampioenschap maar incidenteel door een outsider gewonnen. Vaker wel dan niet had Bernard halverwege het seizoen al een schier onoverbrugbare voorsprong genomen op zijn achtervolgers.

Helaas is dat tijdperk voorbij. Nu Bernard er niet meer is, is er een soort machtsvacuüm ontstaan. De interne competitie gaat dit seizoen over 30 ronden, waarvan er tot nu toe 12 gespeeld zijn. En het is spannender dan ooit. Het verschil tussen de koploper en de nummer 9 is slechts 36 punten, gelijk aan twee winstpartijen. Hieronder een overzicht van de hoofdrolspelers.

Het is logisch om eerst te kijken naar de spelers met de hoogste rating. Een van de favorieten vooraf is Ben Ahlers. Hij is immers tweevoudig clubkampioen geworden in het vorige tijdperk. Maar Ben heeft het zwaar dit jaar. Na al drie nederlagen moet hij toch echt uit een ander vaatje gaan tappen. Aankomend voorzitter Paul van der Werve dan? Ook al drie verliespartijen dit seizoen. Jan Willem Duijzer? Speelde minder partijen, en is ook niet foutloos. Deze drie spelers zijn niet terug te vinden in de top 5. Maar wie zijn dan de kapers op de kust?

Op 5 staat Henk Noordhoek. Speelt bijna alle wedstrijden en scoort goed. Henk is een solide speler, al sinds mensenheugenis een vaste kracht in het eerste team. Hij zal vast lang meedraaien aan de top.

Op de 4^e plek staat Jaap van den Berg. Kwam vooraf waarschijnlijk niet op veel lijstjes voor, maar komt nu boven drijven. De enige speler met een 100% score. Hij speelde slechts drie interne partijen maar als je foutloos bent, kom je ver. Een gokje waard als je veel rendement wil krijgen bij de bookmakers.

De 3^e plaats, gelijk in punten met Jaap, is voor Joost Mostert. Dankzij een solide openingsrepertoire en een goed positioneel begrip is hij een geduchte tegenstander. Zal ook zeker een rol in de titelstrijd blijven spelen.

De koppositie wordt gedeeld tussen Han Baas en Sipke de Swart. In de eerste ronde troffen de kemp-hanen elkaar direct. Han won, maar Sipke sloeg terug en haalde vanaf dat moment 100%. Han zelf is nog ongeslagen en won van zowel Paul als Ben, maar heeft wel vier remises moeten toestaan.

Ik ben erg benieuwd wat de rest van het seizoen gaat brengen. Spektakel gegarandeerd! Gedurende het seizoen zullen de spanning en de druk geleidelijk meer en meer voelbaar worden. Wie kan het hoofd koel houden, en wie bezwijkt onder de druk. Het zou zomaar spannend kunnen blijven tot de laatste ronde.

Ik wens jullie allemaal fijne feestdagen en een goede jaarwisseling. Geniet van alles, en vergeet ook het oliebollentoernooi op maandag 29 december niet!

□

intern	Stand na de 12^e ronde (periode 1, ronde 12, 15 december 2025)	Maarten Wichhart
---------------	--	-----------------------------

groep 1				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	J. Baas	156	1957	2159
2	S. de Swart	156	1982	2260
3	J. Mostert	138	1909	2161
4	J. van den Berg	138	1846	2556
5	H. Noordhoek	132	2004	2023
6	B. Ahlers	129	2122	1960
7	H. Ouwers	129	1936	1971
8	P. van der Werve	123	2069	2049
9	R. Minnema	120	1970	1988
10	J.W. Duijzer	114	2117	1734
11	J. Tan	111	1869	1824
12	Tim van der Helm (j)	111	1800	1885
13	M. Wichhart	111	1963	1891
14	T. vd Nieuwendijk	111	1757	1942
15	J. Lipka	108	1688	1903
16	E. Guijt	102	1889	1868
17	D. Kanbier	99	1838	1879
18	C. Veld	90	--	1813
19	M. Nepveu	87	1944	1728
20	J. Sibbing	87	1871	1505
21	D. Ramadan	81	1790	1286
22	H. Boerkamp	78	1876	1897
23	J. Koster	72	1928	1663

groep 2				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	J. Blankespoor	102	1900	1981
2	S. Kooiman	100	1978	1967
3	Tom van der Helm	96	1806	1797
4	J. Veldhuizen	92	1786	1891
5	S. de Vries(j)	90	1767	1945
6	H. Minnema	88	1895	1804
7	M. Engelsman	86	--	1858
8	K. Breed	80	--	1744
9	D. Brinkman	80	1727	1684
10	F. Martens	78	1720	1792
11	D. Bhoelan	76	--	1627
12	C. Remie	76	--	1826
13	R. Schroeder	70	--	1658
14	R. de Vries	68	1668	1541
15	JW Brunt	68	--	1688
16	T. Morcus	68	1906	1660
17	C. Schoon	66	1591	1692
18	P. Hijma	62	1650	1591
19	O. van den Bout(j)	58	1719	1708
20	R. Matai	56	1723	--
21	A. Veld(j)	52	1282	1179
22	N. Peerdeman	52	1941	--
23	J. de Roo	48	1599	1050
24	M. Alkhaled	38	--	1487
25	A. Osmani	36	--	1405
26	D. Strikwerda	24	1246	998

Horloges?

In de vorige Promoot leerde u (hopen wij?!) iets bij over het verschil in spelregels tussen KNSB- en HSB-competitie. Namelijk in de KNSB-competitie is het dragen van een horloge - ook geen 'gewoon' / niet elektronisch horloge - verboden op straffe van verlies van de partij.

De KNSB-bekercompetitie is dan weer iets anders. Hier is het dragen van gewone horloges wel toegestaan. Op maandag 3 december speelde Promotie een KNSB-bekerwedstrijd en de wedstrijdleader memoreerde dit het verschil tussen KNSB-competitie en KNSB-bekercompetitie. Reactie van één van de spelers: dit horloge heb ik afgelopen zaterdag in de KNSB-competitie ook gewoon om gehad?!???

extern	Halverwege seizoen '25/'26	Bert Ouwens
---------------	-----------------------------------	------------------------

Hoe gaat het met onze externe teams, 4 HSB-teams, 2 KNSB-teams en 3 bekerteams?

Ik voorspelde dat **H1** de meeste kans op een kampioenschap heeft. Dat kan nog steeds. In eerste instantie liet H1 een steekje laten vallen door gelijk te spelen tegen Belgisch Park. Ook de overwinning op H3 was niet overtuigend, maar in de vierde ronde werd ruim gewonnen van de koploper DSC (jeugdteam). H1 staat nu bovenaan, heeft alles dus in eigen hand en de sterkste tegenstanders hebben we gehad. De scores van Maurice (3 uit 3) en van Han en Sipke (beiden 3½ uit 4) zijn uitstekend.

H4 doet het boven verwachting goed. Nadat ze vorig jaar kampioen zijn geworden in de derde klasse van de HSB, was de verwachting dat ze het nu heel zwaar zouden krijgen, maar inmiddels hebben ze twee keer gewonnen en twee keer verloren en lijken ze zich te gaan handhaven. Opvallend zijn de scores van Jo Lipka en John Tan, beiden 3½ uit 4.

K1 heeft het zoals verwacht heel zwaar in de tweede klasse van de KNSB. Uit de eerste vier wedstrijden werd slechts 1 punt gehaald. Het is dus al heel moeilijk geworden om ons nog te handhaven. Van groot belang was de wedstrijd van 13 december tegen Leiderdorp, een van de zwakkere teams. Helaas hebben we daarvan verloren, alhoewel we zeker niet kansloos waren. Het wordt nu heel moeizaam om ons te handhaven, omdat er twee teams degraderen in deze klasse.

H3 is een mix tussen jong en oud, waarbij de tieners Johan Heskes, Djazzmonde Kanbier, Alec Veld, Diego Bhoelan en Ib Mugge, de ruimte krijgen om ervaring op te doen in de sterke eerste klasse. Er werd tot nu twee keer net verloren en een keer gewonnen. Alleen de laatste wedstrijd viel tegen: H3 werd weggevaagd met 7½-½. Toch denk ik dat het team zich gaat handhaven. Voordeel is ook nog dat de twee teams die onder H3 staan nog tegen H1 moeten. Tom van der Helm en jeugdspeler Ib Mugge hebben allebei een goede score.

H2 zit in de middenmoot, met 2x verlies en 2x winst. Met uitstekende scores van Hans Minnema (4 uit 4) en Erwin Guijt (3½ uit 4). Met name de laatste partij van Erwin was een spectaculaire overwinning. Als u het niet gezien heeft vraag dan maar aan Erwin om het nog een keer te laten zien, doet hij vast met genoeg.

K2. We doen mee met twee teams in de KNSB. Het viel niet mee om in de eerste wedstrijd voor dit tweede team voldoende spelers te krijgen. Het lukte bijna niet om acht spelers bij elkaar te krijgen, maar de wedstrijden daarna ging het stukken beter. Jaap en Tom hebben tot nu toe alle wedstrijden meegedaan, zo hoort het. Voorman Tom van der Helm doet ook zijn uiterste best om er wat van te maken. Tegen mede-degradatiekandidaat RSR Ivoren Toren werd in december helaas verloren. Het tweede KNSB-team zal moeten knokken om zich te handhaven in de vierde klasse.

Beker. Het bekerteam voor de KNSB is in de eerste wedstrijd uitgeschakeld tegen Philidor Leiden. Lange tijd zag het er naar uit dat we gingen winnen, maar zowel Paul van der Werve als Bert Ouwens morsten onnodig punten, waardoor we nipt verloren.

In de HSB doen we mee met twee bekerteams. Het eerste team werd in eerste instantie uitgeschakeld, maar door loting konden we alsnog meedoen in de tweede ronde, die wel werd gewonnen. Daarmee zit dit team nu in de halve finale.

Het tweede bekerteam voor de HSB (gemiddelde rating 1800) won de eerste ronde, maar werd vervolgens uitgeschakeld door het sterke HSV.

□

extern	Alle uitslagen + standen	redactie
---------------	---------------------------------	-----------------

team	klasse	wedstrijd	uitslag	match-punten	bord-punten	stand
K1	KNSB 2B	Promotie K1 – De Waagtoren 1 CSV 1 – Promotie K1 Promotie K1 – De Wijkertoren 1 Philidor Leiden 1 – Promotie K1 Leiderdorp 1 – Promotie K1	1 - 7 4 - 4 2½ - 5½ 5½ - 2½ 6 - 2	1 (max. 10)	12 (max. 40)	10 ^e (10 teams)
K2	KNSB 4F	Promotie K2 – Paul Keres 5 Krimpen a/d IJssel 2 – Promotie K2 Promotie K2 – DD 3 Erasmus 1 – Promotie K2 RSR Ivoren Toren 2 – Promotie K2	3½ - 4½ 6 - 2 5 - 3 6 - 2 5 - 3	2 (max. 10)	15½ (max. 32)	8 ^e -10 ^e (10 teams)
H1	HSB 1B	Promotie H1 – SHTV 1 RSC-Belgisch Park 1 – Promotie H1 Promotie H1 – Promotie H3 DSC 4 – Promotie H1	6½ - 1½ 4 - 4 5 - 3 2 - 6	7 (max. 8)	21½ (max. 32)	1 ^e (8 teams)
H2	HSB 1A	DD 3 – Promotie H2 Promotie H2 – Scheve Toren 1 Voorburg 1 – Promotie H2 Promotie H2 – DSC 6	3½ - 4½ 3 - 5 4½ - 3½ 6 - 2	4 (max. 8)	17 (max. 32)	4 ^e (8 teams)
H3	HSB 1B	Botwinnik 2 – Promotie H3 Promotie H3 – HSV 1 Promotie H1 – Promotie H3 Promotie H3 – SHTV 1	4½ - 3½ 5½ - 2½ 5 - 3 ½ - 7½	2 (max. 8)	12½ (max. 32)	6 ^e (8 teams)
H4	HSB 2A	Promotie H4 – Voorburg 2 Botwinnik 3 – Promotie H4 Promotie H4 – DCSV 1 HSV 2 – Promotie H4	3 - 5 3½ - 4½ 4½ - 3½ 5 - 3	4 (max. 8)	15 (max. 32)	4 ^e -5 ^e (8 teams)
KNSB-beker	<i>ronde 1:</i> vrij <i>ronde 2:</i> Promotie – Philidor Leiden		----- 1½ - 2½	uitgeschakeld in 2 ^e ronde		
HSB-beker Hoofdklasse	<i>ronde 1:</i> DSC – Promotie <i>ronde 2:</i> Voorburg – Promotie		3½ - ½ 1½ - 2½	door loting toch naar 2 ^e ronde naar halve finale		
HSB-beker 1 ^e klasse	<i>ronde 1:</i> Schaakhuis – Promotie <i>ronde 2:</i> Promotie – HSV		1½ - 2½ 1½ - 2½	uitgeschakeld in 2 ^e ronde		

29 december 2025:
Oliebollentoernooi !

BB 18	De witte Koning	Gerhard Eggink
--------------	------------------------	---------------------------

Het is 23 november 2025, het is een regenachtige zondag. Het is bijna 7 maanden na Bernards plotselinge overlijden. Het is wel passend weer, die regen, want vandaag bezoek ik zijn laatste rustplaats, samen met zijn zus Petra. In de trein naar Leiden wil ik wel naar buiten kijken, maar daar is niets te zien. Het is mistroostig weer. Mijn gedachten zwerven. Naar onze eerste jaren als vrienden. Naar onze kennismaking met het schaken, en onze eerste stappen bij Promotie in 1979. Hoe we allebei onze weg binnen de vereniging hebben gevonden. Bernard als aanvoerder, verbinder en boegbeeld, terwijl ik me op het bestuur heb geworpen. Maar ook buiten Promotie, onze fietsvakanties in Engeland. Mooie herinneringen. Gelukkig heb ik er fotoboeken vol van, die heb ik hiervoor nog even doorgebladerd. Schaken en vakantie bleek later een mooie combinatie te zijn; in Baden-Baden, Velden en Dresden speelde Bernard vaak goed, en vaak hoog. Soms won hij zelfs een prijs. Voor mij was het eerst vakantie en daarna schaken, voor de anderen (Bernard in het bijzonder) was het eerst schaken en dan vakantie. Allebei zijn we Promotie altijd trouw gebleven. In mijn geval was dat wel logisch, want het maakt niet uit waar je in de middenmoot speelt, toch? Zolang het maar gezellig is... In Bernards geval was dat bijzonderder, want als hij op alle aanbiedingen was ingegaan had hij zo in Delft, Rotterdam of Leiden kunnen spelen, in een hogere klasse dan ons eerste. Maar hij is altijd trouw bij Promotie gebleven.

Petra haalt me op van het station van Leiden. We gaan even naar haar huis om bij te komen en bij te praten. De tafel ligt nog bezaaid met Bernard. De Promoot van maart 2025 met al die artikelen over Bernard. Er is een mooi boekje waarin zijn collega's van het UWV een afscheidswoord hebben geschreven. Ze schrijven allemaal wat anders maar eigenlijk zeggen ze ook allemaal hetzelfde: wat een fijne collega was je, wat vreselijk dat je zo plotseling bent weggerukt, wat gaan we je missen. Ik lees de term knuffelcollega. Daar kijk ik van op, maar als ik verder lees begrijp ik het wel. Hij had daar gewoon een andere rol. Als geweten, als iemand die alles wist en nooit wat vergat. En als verbinder, die term valt ook. Maar wel elke dinsdag even zijn partij van de maandag ervoor laten zien... Maar hij was er altijd. Bij de familie had Bernard weer een andere rol. Zorgzaam, attent, en altijd zijn afspraken nakomend. Altijd iets lekkers meenemend als hij kwam eten. Hij was er altijd. En bij Promotie had hij de rol van aanvoerder, verbinder en boegbeeld. En hij was er altijd.

Gewapend met een paraplu, het regent nog steeds, gaan we daarna naar het graf. Ik herken de begraafplaats, waar het op 6 maart zo druk was met familie, vrienden, schakers, collega's, al overlappen die categorieën flink. Nu is het er stil. We lopen naar het graf. Er staat een mooie grijs-groene steen op. De tekst is eenvoudig:

De Heer is mijn Herder
Bernard Bannink
3-6-1964 28-2-2025

Maar wat mij daarnaast het meest opvalt is het symbool van de witte koning eronder. Een witte koning. Heel treffend. Of hij leefde voor het schaken, dat is misschien teveel gezegd, maar Bernard zonder schaken is onvoorstelbaar. Heel mooi. Een heel treffende samenvatting ook van zijn rol binnen onze vereniging. Als het belangrijkste stuk, die alles bij elkaar houdt.

Ik zet de bloemen die ik heb meegenomen op zijn graf en maak een paar foto's.
Dag Bernard, Dag jeugdvriend. Dag fietsmaatje. Dag schaker. Dag vriend.

We drinken nog even wat thee in het theehuis en praten over veel meer dan Bernard. Er is zoveel te vertellen, er zijn zoveel herinneringen. Dan keren we nog even terug. In de regen zwerven mijn

herinneringen weer alle kanten op. We nemen afscheid van Bernard en even later zet Petra me op de trein. Daar gaan mijn gedachten weer alle kanten op. Het regent nog steeds.

Ik kan het niet meer vinden maar ik heb ooit een verhaal gelezen van (ik denk) Hans Ree. Daarin vertelt hij dat hij op een buitenlands vliegveld arriveert om daar in de stad een schaaktoernooi te gaan spelen. Als hij in een taxi stapt en zegt dat hij naar het schaaktoernooi wil, vraagt de taxichauffeur waarom hij daarnaartoe wil. Trots vertelt Ree dat hij aan het schaaktoernooi meedoet, dat hij kampioen van Nederland is. Waarop het even stil is en de taxichauffeur dan zegt "Nee, nee, u bent geen kampioen van Nederland. Dat is die andere, die dikke met die baard, kom, hoe heet hij ook alweer..." Uiteraard werd Donner bedoeld... Ik stel me voor dat de volgende kampioen van Promotie zo iets ook meemaakt. De taxichauffeur zegt dan "Nee, nee, u bent geen kampioen van Promotie. Dat is die andere, die met dat lichte haar, die koning, die witte koning...."

□

Citaat van de maand [1]

"Heeft er iemand een mandje?"

[Ton Morcus tijdens het woensdagmiddagschaak, nadat hij enkele stukken had geslagen]

partij	Goud van Oud	Manuel Nepveu
---------------	---------------------	--------------------------

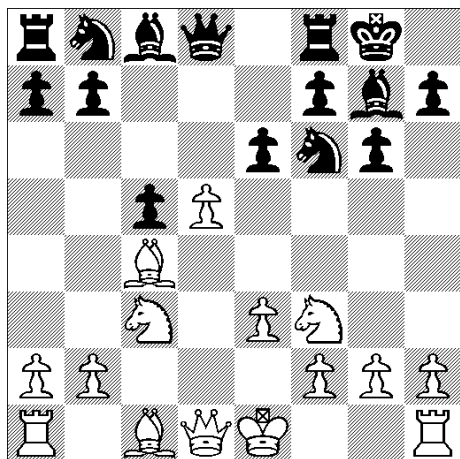
Een flinke tijd geleden viel ik bijna om van verbazing toen bleek dat een van onze jonge schakers nog nooit gehoord bleek te hebben van Victor Kortsjnoy. En degene die dat aangaf was nou niet bepaald zomaar een schakertje.... Inderdaad, DIE was het. Misschien heb ik te hoge verwachtingen, misschien is er hier een gapende generatiekloof zichtbaar, maar het verraste me in elk geval behoorlijk.

Dit stukje gaat over een partij tussen twee schakers die om het wereldkampioenschap hebben gestreden, maar dan wel een flink eind terug in de twintigste eeuw. Zouden hun namen ook niet bij de youngsters bekend zijn? Jonge schakertjes opgelet! Onthoud de namen van Tigran Petrosian en Mikhail Botwinnik! Zij spelen de hoofdrol in wat er komen gaat.

Wie de partij voor het eerst ziet gelooft zijn ogen bijna niet. Petrosian met Wit laat in de opening een flinke afruil toe en je zou misschien denken dat hij er die dag geen zin in had en snel handjes wilde schudden... maar nee. Petrosian heeft de vereenvoudiging niet toegestaan met vreedzame bedoelingen. Zeker niet, want op het moment dat de partij werd gespeeld stond uitdager Petrosian een punt achter op wereldkampioen Botwinnik. Laten we gaan kijken.

T. Petrosian - M. Botwinnik, WK 1963, partij 5

1. c4 g6, 2. d4 Pf6, 3. Pc3 d5, 4. Pf3 Lg7, 5. e3 0-0, 6. Le2 dxc4, 7. Lxc4 c5, 8. d5 e6

← **9. dxe6! Dxd1+, 10. Kxd1**

Grootmeester Graaf O’Kelly de Galway uit wiens boek over Petrosian (tweede druk, 1975) ik het commentaar put, schrijft het volgende: “in preparing for the match, this position had appeared on the chessboard and Petrosian declared that if Botwinnik went into this line, he would lose the game....”. Ongetwijfeld had Petrosian flink zitten wroeten in de mind van zijn tegenstander – hoe werkt het beestje? - als voorbereiding op de match, anders kun je zo’n pittige opmerking niet maken, dunkt me. De negende zet krijgt van O’Kelly een uitroepteken en dat zal volkomen terecht blijken te zijn.

10. ... Lxe6, 11. Lxe6 fxe6, 12. Ke2 Pc6

Ik kan me voorstellen dat de ‘Boerkampen’ van onze vereniging hier met een vies gezicht afhaken. Niet doen, er komt echt wat fraais op het bord!

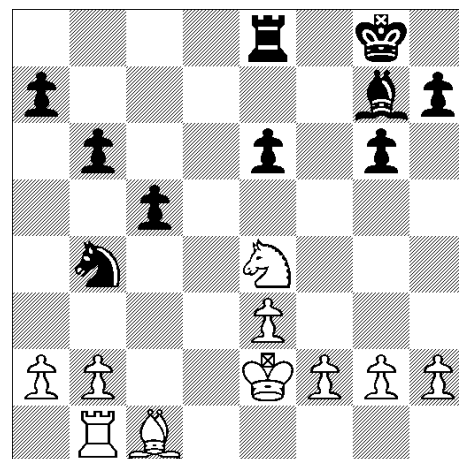
13. Td1 Tad8, 14. Txd8 Txd8, 15. Pg5!

De zet krijgt van O’Kelly een uitroepteken en de reden is dat Wit nu een P op e4 kan krijgen dat niet verdreven kan worden. Dat zal in het vervolg cruciaal blijken te zijn.

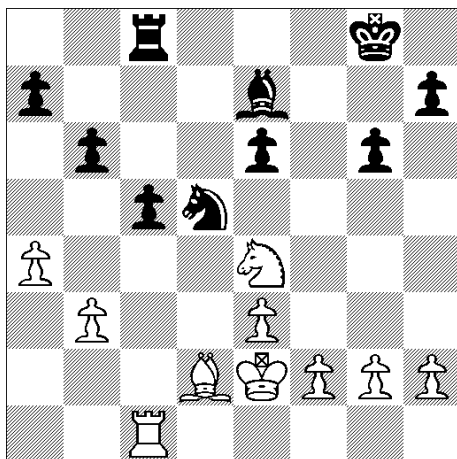
15. ... Te8, 16. Pge4 Pxe4, 17. Pxe4 b6, 18. Tb1 Pb4 →

19. Ld2!

En alweer een uitroepteken! Happen op a2 leidt tot een verloren stelling, aldus O’Kelly. En mijn Fritzje laat in dat geval inderdaad groot voordeel voor Wit zien. Kijkt u maar wat uw trouwe elektronische vriend ervan zegt.

19. ... Pd5, 20. a4 Tc8, 21. b3 Lf8, 22. Tc1 Le7

← 23. b4!

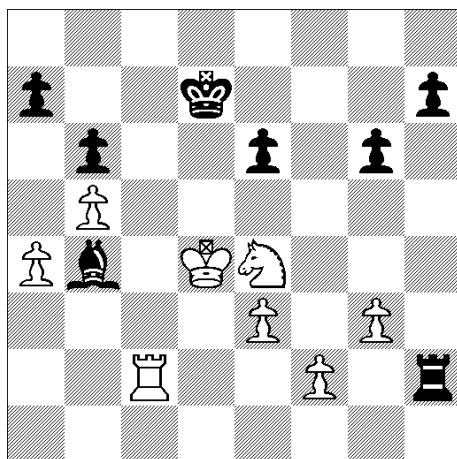
Wit valt de c-pion aan nu die gepend staat. Wat te doen als zwart? Wit heeft een flink voordeel na de afruil-sequentie 23. ... Kf7, 24. bxc5 Lxc5, 25. Pxc5 Txc5, 26. Txc5 bxc5, 27. Kd3. Aldus O'Kelly.

Met 24. ... bxc5 gaat het volgens Fritz iets beter, al heeft Wit ook dan voordeel. Zwart probeert het anders.

23. ... c4, 24. b5 Kf7, 25. Lc3 La3, 26. Tc2 Pxc3+, 27. Txc3 Lb4, 28. Tc2 Ke7, 29. Pd2 c3, 30. Pe4

Het paard kan lekker dartel naar dit veld springen en, zoals O'Kelly opmerkt, alle problemen van Zwart komen uiteindelijk van de pion op e6. Immers, als die kleine schavuit nog op f7 had gestaan, dan had Zwart het veld e4 allang onder controle kunnen nemen en zijn problemen kunnen voorkomen.

30. ... La5, 31. Kd3 Td8+, 32. Kc4 Td1, 33. Pxc3 Th1, 34. Pe4! Txe2, 35. Kd4 Kd7, 36. g3 Lb4

← 37. Ke5!

Welja, nog maar weer een uitroepeteken! Maar niet ten onrechte. De witte koning is een sterk stuk dat volop meedoet aan het vermoorden van zijn collega. Net als de toren en het paard in deze stelling. Ze presteren meer dan Zwarts materiaal. (Deze vrij triviale opmerkingen zijn van mij, niet van commentator O'Kelly. 😊)

37. ... Th5+, 38. Kf6 Le7+, 39. Kg7 e5, 40. Tc6 Th1, 41. Kf7 De partij werd hier verdaagd en de laatste zet werd onder couvert afgegeven. Botwinnik zal ongetwijfeld hebben ontdekt dat hij verloren stond, maar doorspelen is niet verboden en al helemaal niet in een tweekamp om het wereldkampioenschap.

41. ... Ta1, 42. Te6 Ld8, 43. Td6+ Kc8, 44. Ke8 Lc7, 45. Tc6 Td1 (happen op a4 werkt ook niet na Pc3 of Pg5), 46. Pg5 Td8+, 47. Kf7 Td7+, 48. Kg8 (1-0)

De pionnen op de koningsvleugel gaan eraan. Niet te voorkomen.

"A game conducted spiritedly, despite the simplicity of the means"

□

<i>chess</i>	Ondertussen in Engeland	<i>Hans Meijer</i>
--------------	--------------------------------	--------------------

De eerste grootmeester (GM) van Engeland was Tony Miles. In zijn boek *'It's Only Me'* (2003), een anagram van zijn naam, vertelt Miles hoe hij in 1976 in Dubna, een klein stadje op 80 mijl van Moskou, de grootmeestertitel behaalde. Een feit waarvan hij de Engelse bond, die hem om een telegram gevraagd had als hij grootmeester werd, op originele wijze de hoogte stelde: 'A cable. Tony Miles'.

Tony Miles (top 9), Nigel Short (top 3), John Nunn (top 10), Jon Speelman (top 12), Michael Adams (top 4) en Murray Chandler (top 14) bereikten de top 20 van de wereld. Op de schaakolympiades behaalde Engeland drie keer zilver (1984, 1986, 1988) en drie keer brons (1927, 1976, 1990) en dankzij deze uitstekende resultaten was Engeland in de jaren tachtig na de Sovjet Unie het tweede schaakland van de wereld.

Momenteel (november 2025) is Engeland van de tweede plaats naar de zestiende plaats gezakt en bestaat de top zeven van Engeland uit David Howell (Elo 2668; Geb. Jr 1990), Nikita Vitiugov (Elo 2657; Geb. Jr. 1987), Gawain Marroa Jones (Elo 2655; Geb. Jr. 1987), Michael Adams (Elo 2635; Geb. Jr. 1971), Luke McShane (Elo 2615; Geb. Jr. 1984), Nigel Short (Elo 2587; Geb. Jr. 1965) en Stuart Conquest (Elo 2521; 1967). Allemaal sterke schakers maar wat aan de oude kant. In februari 2025 eindigde Engeland (Adams, Conquest, Wells, Hebden en Emms) op de vierde plaats van het FIDE Wereld Kampioenschap in de categorie 50+. Nog beter scoorde Engeland (Nunn, Flear, Kosten, Large en Chapman) in de categorie 65+. In deze categorie werd Engeland eerste. Op de schaakolympiade van 2024 eindigde Engeland op de 20ste plaats.

Leonard Barden maakt zich in The Guardian voortdurend zorgen over de opvolgers van bovengenoemde topspelers. GM Shreyas Royal (Elo 2495; Geb. Jr. 2009) is de aanvoerder van de jongste generatie die niet zo heel veel leden telt. In 2024 werd Shreyas op 15 jarige leeftijd grootmeester. Zijn voorgangers zijn Tony Miles die 20 jaar oud was toen hij in 1976 de eerste Engelse GM werd, Nigel Short behaalde in 1984 op 19 jarige leeftijd de GM titel gevolgd door Michael Adams in 1989 als zeventienjarige, Luke McShane werd GM in 2000 toen hij 16 jaar en 7 maanden oud was en David Howell werd het in 2007 toen hij 16 jaar en 1 maand oud was. Shreyas Royal is inmiddels de nummer 13 van Engeland en nummer 617 van de wereld.

Een ander talent is de elfjarige FM Supratit Banerjee die op 15 februari 2024 van de Schotse naar de Engelse schaakbond switchte. In Schotland werd dit in hoge mate betreurd omdat hij in zijn leeftijdsgroep de nummer twee van de wereld was. Zo zien we maar weer dat de Engelse vos wel zijn haren maar niet zijn streken verliest. Supratit heeft een Elo rating van 2323 en is op dit moment (november 2025) de nummer 53 van Engeland. Een groot talent bij de vrouwen is WIM Bodhana Sivanandan (Elo 2233; Geb. Jr. 2015) die in oktober 2025 tijdens de Europa Cup voor vrouwen van de nummer 15 van de wereld GM Mariya Muzychuk (Elo 2485) won.

Om het schaken in Engeland te ondersteunen heeft chancellor Rachel Reeves 1.5 miljoen pond gereserveerd voor het identificeren en steunen van talenten die op wereldniveau mee kunnen doen. In New in Chess magazine 2025#3 staat een artikel van Jack Rodgers getiteld 'Chess as Business, Chess in Schools and Communities program'. Dit programma wordt geleid door 'Mr. Chess UK' Malcolm Pein en heeft een bereik van meer dan 300.000 schoolkinderen. Een belangrijk figuur in Engeland is Dominic Lawson, de president van de Engelse schaakbond, die dankzij zijn contacten een essentiële rol speelde in het verwerven van de 1.5 miljoen pond.

Anatoly Karpov – Tony Miles, European Team Championship, Skara, 20-01-1980

1.e4 a6 2.d4 b5 3.Pf3 Lb7 4.Ld3 Pf6 5.De2 e6 6.a4 c5 7.dxc5 Lxc5 8.Pbd2 b4 9.e5 Pd5 10.Pe4 Le7
11.0-0 Pc6 12.Ld2 Dc7 13.c4 bxc3 14.Pxc3 Pxc3 15.Lxc3 Pb4 16.Lxb4 Lxb4 17.Tac1 Db6 18.Le4 0-0
19.Pg5 h6 20.Lh7 Kh8 21.Lb1 Le7 22.Pe4 Tac8 23.Dd3 Txc1 24.Txc1 Dxb2 25.Te1 Dxe5 26.Dxd7 Lb4
27.Te3 Dd5 28.Dxd5 Lxd5 29.Pc3 Tc8 30.Pe2 g5 31.h4 Kg7 32.hxg5 hxg5 33.Ld3 a5 34.Tg3 Kf6 35.Tg4 Ld6
36.Kf1 Le5 37.Ke1 Th8 38.f4 gxf4 39.Pxf4 Lc6 40.Pe2 Th1 41.Kd2 Th2 42.g3 Lf3 43.Tg8 Tg2 44.Ke1 Lxe2
45.Lxe2 Txg3 46.Ta8 0-1

Nigel Short – Jan Timman, Interpolis Tilburg, 21-10-1991

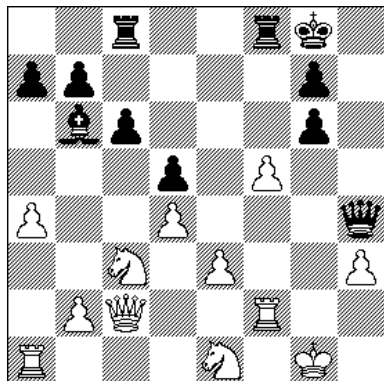
1.e4 Pf6 2.e5 Pd5 3.d4 d6 4.Pf3 g6 5.Lc4 Pb6 6.Lb3 Lg7 7.De2 Pc6 8.O-O O-O 9.h3 a5 10.a4 dxe5
11.dxe5 Pd4 12.Pxd4 Dxd4 13.Te1 e6 14.Pd2 Pd5 15.Pf3 Dc5 16.De4 Db4 17.Lc4 Pb6 18.b3 Pxc4 19.bxc4
Te8 20.Td1 Dc5 21.Dh4 b6 22.Le3 Dc6 23.Lh6 Lh8 24.Td8 Lb7 25.Tad1 Lg7 26.T8d7 Tf8 27.Lxg7 Kxg7
28.T1d4 Tae8 29.Df6+ Kg8 30.h4 h5 31.Kh2 Tc8 32.Kg3 Tce8 33.Kf4 Lc8 34.Kg5 1-0

Michael Adams – Magnus Carlsen, Khanty-Mansiysk Olympiade, Rusland, 27-09-2010

1.e4 g6 2.d4 Pf6 3.e5 Ph5 4.Le2 d6 5.Pf3 Pc6 6.exd6 exd6 7.d5 Pe7 8.c4 Lg7 9.Pc3 O-O 10.O-O Lg4
11.Te1 Te8 12.h3 Lxf3 13.Lxf3 Pf6 14.Lf4 Pd7 15.Tc1 Pe5 16.b3 a6 17.g3 Pf5 18.Lg2 g5 19.Lxe5 Lxe5
20.Pe4 Pg7 21.Dd2 h6 22.f4 gxf4 23.gxf4 Lf6 24.Kh2 Ph5 25.Tg1 Kh7 26.Tcf1 Tg8 27.De2 Pg7 28.Dd3 Kh8
29.Lf3 b5 30.Ld1 bxc4 31.bxc4 Lh4 32.Lc2 f5 33.Tg6 Kh7 34.Tfg1 De7 35.Pg3 Lxg3+ 36.Dxg3 Df7
37.Ld1 Tae8 38.Txh6+ 1-0

David Howell – Shreyas Royal, Brits Kampioenschap 2024, Hull Engeland, Italiaans.

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5 4.c3 Pf6 5.d4 exd4 6.e5 d5 7.Lb5 Pe4 8.cxd4 Lb6 9.Pc3 O-O 10.Le3 Lg4
11.h3 Lh5 12.Dc2 Lg6 13.Db3 Pe7 14.O-O c6 15.Ld3 Pf5 16.Dc2 Pxe3 17.fxe3 Pg3 18.Lxg6 hxg6
19.Tf2 Te8 20.a4 Tc8 21.Db3 f6 22.Dc2 Pf5 23.g4 fxe5 24.gxf5 e4 25.Pe1 Dh4 (zie diagram)

26.Pe2 Dxh3 27.Dd2 Lc7 28.fxg6 Te6 29.Pf4 Lxf4 30.Txf4 Txg6+
31.Pg2 Th6 32.Taf1 Dh2+ 33.Kf2 Tg6 34.Tg1 Tf8 35.Txf8+ Kxf8
36.Db4+ Kg8 37.Kf1 Tf6+ 38.Pf4 Dh3+ 39.Ke2 Df3+ 40.Kd2 Txf4 41.exf4
Df2+ 42.Kc3 Dxg1 43.Dxb7 Dc1+ 44.Kb3 Dc4+ 45.Ka3 Dxd4 46.Dxc6 Kf7
47.Dd7+ Kf6 48.Dd8+ Kf5 49.Dg5+ Ke6 50.Dg4+ Kd6 51.Dg6+ Kc5
52.De8 Db4+ 53.Ka2 Kc4 54.Dc6+ Kd4 55.Dd7 Dc4+ 56.b3 Dc2+ 57.Ka3
Dc5+ 58.Ka2 Kd3 59.Dxg7 e3 60.Dg1 Kd2
61.Dg5 e2 62.f5+ De3 63.Dg2 Kc1 64.f6 Dd2+ 65.Ka3 Db2+ 0-1

Bodhana Sivanandan – Mariya Muzychuk (29th ECC Women, Rhodes Greece) 19-10-2025

1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.Lb5+ Pd7 4.O-O
a6 5.Lxd7+ Lxd7 6.d4 cxd4 7.Dxd4
Pf6 8.Lg5 e6 9.Pbd2 Lc6 10.Pc4 Le7
11.Lxf6 gxf6 12.Tad1 b5 13.Pe3 Tg8
14.Kh1 Dc7 15.Tfe1 O-O-O 16.c4 b4
17.a3 Db7 18.Pd2 b3 19.Tc1 f5
20.Pd5 Lg5 21.Tc3 Lxd2 22.Dxd2 fxe4
23.De3 Lxd5 24.cxd5+ Kd7 25.Df4
Ke8 26.Dxe4 Tg6 27.Df3 Tb8 28.Tc6
e5 29.Tec1 Kd8 30.Dh3 h6 31.Dh4+
Kd7 32.Dc4 Db5 33.Tc7+ Ke8 34.Dh4
f6 35.Dh5 Dd3 36.Tg7 1-0

Larsen	Vleugellam	Jan Willem Duijzer
---------------	-------------------	---------------------------

Wie een wat hoger schaakniveau wil bereiken zou de partij Johner - Nimzovitsch uit het toernooi van Dresden in 1926 eens moeten bestuderen. Nimzowitch speelde in deze partij de opzienbarende dame-manoeuvre (terwijl zijn loper nog op c8 stond) Dd7 - Df5 - Dh7, met als doel om de witte koningsvleugel te domineren.

Op YouTube zag ik er een instructief filmpje over: → youtu.be/tVf3pdV-Ln4?si=jrqjJsa4zJU7YzJ

Deze partij kwam in mijn herinnering naar boven toen ik op 10 november jl. naast Eelco Kuipers zat te spelen tegen Ronald Blok tijdens de ontmoeting van het eerste HSB-team tegen het derde. Eelco, die me qua spel doet denken aan de Deense grootmeester Bent Larsen, was tegen Johan Heskes bezig met een stijlvolle demonstratie in de geest van Nimzovitch. In tijdnood werd de partij nog remise, maar dat is een detail. Ik laat deze partij niet zien, maar ik wil naar aanleiding van deze ontmoeting wel drie diagrammen laten zien als een soort Pubquiz. De huiskamervraag is: “wie staat er beter?”.

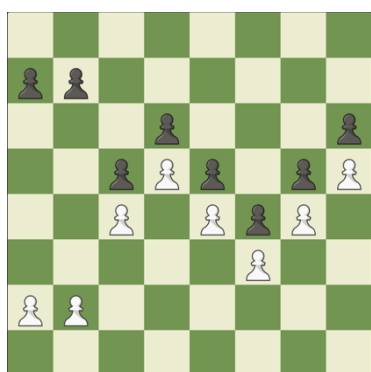

diagram 1

diagram 2

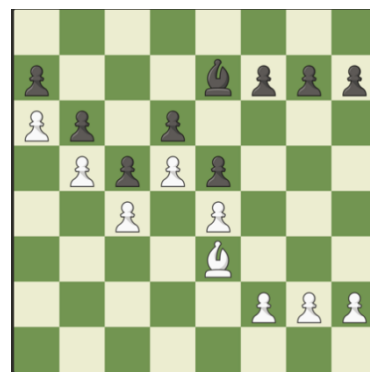

diagram 3

Zeg het maar! Het eerste diagram vind ik de eenvoudigste. Wit staat gewonnen. In het tweede diagram geef ik de voorkeur aan zwart en in het derde diagram aan wit. Maar nu eerst diagram 1. Dat wit gewonnen staat zeg ik op gezag van Bent Larsen. Ik leg zo uit waarom. Larsen leefde van 1935 tot 2010 en stond bekend als een innovatieve speler. Hij experimenteerde graag met openingen zoals de Bird-opening 1. f4 of met de opening 1. b3, de Larsen opening of ook wel de Nimzo-Larsen opening. Nimzovitch leefde van 1886 tot 1935. Hij werd geboren in Riga en overleed in Kopenhagen, waar hij de laatste tien jaar van zijn leven woonde en werkte - als Jood was het voor hem in Denemarken veiliger dan in Letland. Het is dus niet toevallig dat Larsen, die geboren werd in het jaar dat Nimzovitch overleed, beïnvloed is door Nimzovitch. Nimzovitch heeft het Deense schaakleven sterk bevorderd, al werd hij nooit Deens staatsburger. Vermoedelijk waren de Denen ook toen al erg zuinig met het volledig integreren van migranten. Door de Deense schaakwereld werd hij overigens op handen gedragen. Hij schreef zijn belangrijkste boeken, o.a. “Mein System”, tijdens zijn Deense jaren en was zeer actief als theoreticus en schaakdocent.

Terug naar Larsen en diagram 1. In 1974 schreef Larsen een bijdrage in het boek “Schaken met Grootmeesters” (onder redactie van Raymond Keene), waarin hij uitvoerig ingaat op stellingen met de pionnenstructuur van diagram 1. Vaak ontstaan die stellingen uit het Konings-Indisch, met name als wit g4 en h4 speelt en als zwart in reactie besluit om de stelling dicht te schuiven. Zwart moet het in het Konings-Indisch echter hebben van een aanval op de koningsvleugel en mag deze vleugel dus juist niet dicht laten schuiven! Slimme witspelers manoeuvreren vervolgens hun stukken naar de damevleugel, breken die open en ‘winnen’. Waarom winnen ze? Omdat de pionnenstructuur voor wit gunstig is. De witte pion op d5 verzekert wit van extra ruimte op de eigen speelheft en zorgt voor extra hinder aan de

zwarte zijde. Bij goed spel is dat doorgaans genoeg om te winnen. Voor wie wil kan ik daarvan voorbeelden uit de praktijk aandragen. In de genoemde bijdrage van Larsen worden diverse partijen aangehaald, ook in gespiegelde vorm, met een witte pion op e5. Die versie kan bijvoorbeeld ontstaan uit een gesloten Siciliaan, als zwart zo dom is om de damevleugel te (laten) sluiten. Hetzelfde verhaal eigenlijk als in de Konings-Indische opening.

Wat heeft dit nu met de partij Heskes - Kuipers te maken? Daar kom ik nu op. De samenvatting van deze partij is diagram 2. De geoefende lezer zal zien dat ik in dat diagram twee witveldige lopers heb toegevoegd. Wat maakt dat uit? Veel. In stellingen met deze pionnenstructuur is de witveldige loper zwart's beste loper. Hij kan vrijuit bewegen, de eventuele opstoot f5 ondersteunen en de witte stelling binnendringen via g4 en h3. Aan de witte zijde is de witveldige loper juist de zwakke loper, die vooral verdedigend werk doet, maar verder niet veel. Hij kan niet op doel schieten en zoals Cruijff dat ooit zei: "als je niet op doel schiet dan kun je niet winnen". Wie goed kijkt ziet dat de pionnenstructuur van zwart in diagram 2 niet voordelig is. Zwart moet het van zijn loper hebben. Om die reden heb ik in dezelfde pionnenstructuur de lopers van kleur verwisseld: diagram 3. In dat diagram staat wit beter.

Ik ga nu weer naar de partij Heskes - Kuipers. Wat deed Eelco in die partij? Nadat hij een deel van de pionnenstructuur had vastgelegd speelde hij achtereenvolgens Le7 en Lg5 om zijn zwakke loper af te ruilen. Daarna verleidde hij Johan om de damevleugel dicht te schuiven en ging hij aan de slag om op de koningsvleugel door te breken, waar zijn loper sterker is dan de loper van Johan. Hogere strategie. In de stijl van Nimzovitch en Larsen.

Ondertussen zat ik in mijn partij tegen Ronald Blok een beetje te rommelen, maar gelukkig was dat genoeg om te winnen. Nimzovitch en Larsen zouden winst voor Eelco en remise voor mij een passender uitslag gevonden hebben, daar ben ik wel zeker van. En Eelco zou het met hen eens zijn.

Aan de wedstrijd Promotie H1 – Promotie H3 heeft ook Eelco Kuipers aandacht besteed; zie zijn blog: chesskuip.blogspot.com/2025/11/promotie-1-promotie-3.html?m=1

□

<i>musea</i>	Schaaktentoonstelling in museum Belvédère	<i>Henk Alberts</i>
---------------------	--	--------------------------------

Van half december 2025 t/m 8 februari 2026 heeft museum Belvédère een kleine tentoonstelling met zes bijzondere schaakspellen uit de eigen collectie. Daaronder het hiernaast afgebeelde schaakspel van Vilmos Huszár. Deze Hongaars-Nederlandse kunstenaar was een van de oprichters van de Stijl. De tentoonstelling wordt aangevuld met het van het Max Euwe Centrum geleende schaakbord, waarop Euwe in 1935 wereldkampioen werd.

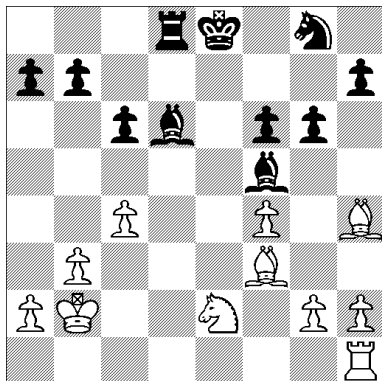
Bij de tentoonstelling verschijnt een speciale schaak-editie van MB, het tijdschrift van het museum. Dit tijdschrift gaat over de relatie tussen kunst en denksport door de eeuwen heen. Daarnaast is er

op zaterdag 20 december het eerste Belvédère Schaaktoernooi, waaraan 13 beeldende kunstenaars en één schrijver deelnemen. In de westvleugel van het museum strijden zij dan – tussen kunst en bezoekers – om de eerste, en wellicht enige, MB-Schaakbokaal.

Museum Belvédère, Oranje Nassaulaan 12, Heerenveen-Oranjewoud
Openingstijden: dinsdag t/m zondag 10.00 - 17.00 uur

□

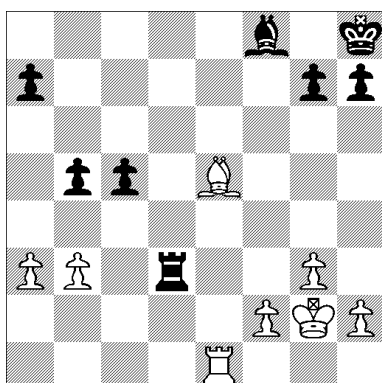
Timman is gestopt met schaken. Wat ontbrak er dat hij niet de absolute top haalde en geen wereldkampioen werd? Volgens kenners was hij teveel levensgenieter en ontbrak hem soms een gevoel voor gevaar waardoor hij soms ernstig blunderde. Hieronder enkele voorbeelden hiervan.

[1] Timman – Karpov, Tilburg 1980

← 1. Lf2?? Lxf4

2. Pxf4 faalt op 2. ... Td2+ en zwart wint de loper op f2 terug en blijft een pion voor. **0-1**

[2] Najdorf – Timman,
Buenos Aires 1980

← Zwart staat goed na 1. ... Kg8.
Maar Timman deed:

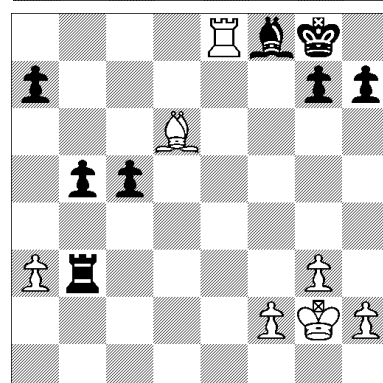
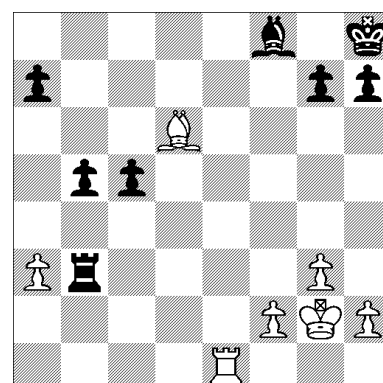
1. ... Txb3??, 2. Ld6! Auw! →

De zwarte loper staat in, en slaan
op d6 kan niet wegens

2. Te8+ Lf8, 3. Txf8#.

En op 1. ... Kg8 volgt 2. Te8 met
matdreiging op f8. →

Zwart spartelde nog wat tegen
maar verloor uiteindelijk. **1-0**

□

Citaat van de maand [2]

Reactie van Manuel's tegenstander op "dat is niet eens zo'n hele slechte zet",
zijn inmiddels overbekende woensdagmiddagschaak-uitspraak:

"Je bedoelt dat je die zet niet had gezien?"

Kerst	Kerstverhaal 2025 <i>Vrede op aarde, oftewel: bij regen zijn tramrails glad</i>	Chris Schoon
--------------	---	---------------------

Disclaimer: Een kerstverhaal wordt door de redactie gedoogd mits er een schaakitem in voor komt. Nou, dat moet dan maar. Lieve lezers: excuses hiervoor.

Het was een dag voor Kerst. Het druide een beetje. Nog gauw even op de fiets naar Albert Heijn om een kant-en-klaar kerstmaaltijd te halen want mijn vriendin komt deze Kerst bij me. Op de terugweg, bij een verkeerslicht, moesten twee jongens met petjes op een fatbike ook wachten. Ja, altijd twee mannetjes op een fatbike. Een helm is niet verplicht maar een tweede mannetje kennelijk wel. En dat tweede mannetje gebruikt nooit de voetsteunen, nee, de voeten moeten bungelen. “Hij gaat toch niet harder dan 25 km/uur?” vraag ik (als oud-verkeersveiligheidsexpert heb je nooit pensioen). Het waren keurige mannetjes: “Nee meneer, de top is 25. Harder mag niet”. Dat zullen we nog wel eens zien, dacht ik.

Na groen spotten ze weg en ik spurtte gelijk mee. Ik haalde de 25 km/uur maar de mannetjes waren toen al ver buiten zicht. Het was duidelijk. Die top van 25 was toch echt bezijden de waarheid. En nu? Help, hier moet ik naar links; over de tramrails. Altijd uitkijken met die rails dat je voorwiel niet klem komt te zitten. Ja dat weet ik. Wat ik even niet wist dat rails door de regen spiegelglad kunnen zijn. Een onvergetelijke fout zeker als je jarenlang motorfiets hebt gereden! En ja hoor, daar ging ik met de fiets en al op de rails onderuit. En dat met een noodvaart van 25 km/uur. Lag je ineens met je snufferd op het wegdek. Zag nog net twee appels over het asfalt weggrollen, maar zag in de verte ook een groot geel gevaarte op mij afkomen. Kan ik op tijd weggkomen? Gelukkig had ik niets aan mijn hoofd. Ik had natuurlijk geen helm op. Stel je voor dat je jarenlang wél een helm had gedragen; had je hem toch maar mooi al die tijd voor niets op gehad. Met moeite kwam ik overeind. Ik zag mijn broek ter hoogte van mijn linker knie donkerrood kleuren, maar geen gat in mijn broek. De fiets lag verderop en ook die kreeg ik met moeite overeind. Stuur scheef, zadel scheef, maar geen dubbel voorwiel. Toch geluk dat mijn voorwiel niet klem heeft gezeten. De trambestuurder nam niet eens de moeite naar mijn gezondheids-toestand te informeren. Hij wilde kennelijk vóór de kerstdagen binnen zijn. De appels liet ik waar ze waren. Strompelend liep ik naar huis: geen slag in mijn wiel maar wel in mijn knie.

Thuis aangekomen de resterende appels op de fruitschaal gelegd: dat geeft bij binnenkomst altijd zo’n gezonde uitstraling. Mijn linker knie toonde een gapend gat. Het leek wel een slagveld! Zoals dat van de schaakpartij Aronian – Anand in Wijk aan Zee (2013). De kerstvriendin belde: “Moet je niet naar de eerste hulppost?” Met haar medische achtergrond kreeg ik heel wat overbezorgde termen voor mijn kiezen: malor als de knie pijn gaat doen, rubor als hij rood wordt, tumor als hij dik wordt, calor als hij warm wordt. Kolere dacht ik, neem nooit een vriendin uit de zorg, tenzij je boven de 80 bent! Over mijn kerstmaal was de vriendin nog meer bezorgd: “Je kunt toch nog wel koken?” Nog maar even niets gezegd over de kant-en-klaar maaltijd van AH. Mijn vriendin en ik reageren altijd zo verschillend; met name zij.

Van huis uit weet ik dat veel bejaarden vallen en daardoor op de spoedeisende hulp belanden. Het zijn er jaarlijks 65.000 (2024). De gevallen vrouw is oververtegenwoordigd. Neem nou de vrouw vorige maand op mijn opera-groepsreisje naar de Semperoper in Dresden. Ze belandde in het ziekenhuis nadat ze uit haar bed was gevallen. Toen ik dat de volgende ochtend tijdens het ontbijt hoorde, liet ik mij ontvallen dat bejaardenseks toch niet geheel van gevaar ontbloot is. De bijval zo ’s morgensvroeg was verrassend. Wel zag ik vanuit een ooghoek dat een medereiziger zich in haar broodje verslikte.

Bejaarden vallen niet alleen in en om huis en hotel, maar dus ook met de fiets. De onvermijdelijke Ellie Lust (meer op tv aanwezig dan een mens redelijkerwijs kan verteren) weet gelijk de oplossing: verplicht de fietshelm voor bejaarden. En boven de 80?: draag in bed ook een helm!

□

Kerst	Aronian – Anand, Wijk aan Zee 2013 (zie blz. 17)	redactie
--------------	--	-----------------

De partij Levon Aronian - Viswanathan Anand, 16 januari 2013, kreeg die dag de prijs van de dag. De partij staat ook wel bekend als de 'Nerves of Steel' en Viswanathan Anand vertelde later dat er een goede kans was dat dit de mooiste partij was die hij ooit in zijn leven gespeeld had. Wat Anand bovendien vertelde was dat hij deze variant een jaar eerder in 2012 met zijn team had voorbereid voor de match om het Wereldkampioenschap Schaken tegen Boris Gelfand. Deze match tussen regerend wereldkampioen Viswanathan Anand en uitdager Boris Gelfand werd gespeeld in Moskou van 11 mei tot 30 mei 2012. De stand na 12 gewone partijen was 6 – 6. Anand won de tiebreak met rapidpartijen met 2½ - 1½. De voorbereide variant kwam niet op het bord.

Nu in 2013 speelde Aronian wel de kritische zet 13. Pxf7 en Anand reageerde met het een jaar eerder voorbereide 13. ... Pg4, hoewel hij later toegaf dat hij zich de variant niet meer goed kon herinneren. Veel moest hij dus aan het bord zien terug te vinden. De partij werd amper – zoals Chris zich meent te moeten herinneren – een slagveld. Het was meer een inmaakpartij en na 23 zetten was het over.

Hieronder de gehele partij:

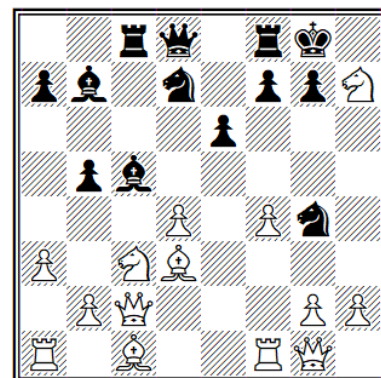
Levon Aronian – Viswanathan Anand, 16 januari 2013

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pf3 Pf6 4. Pc3 e6 5. e3 Pbd7 6. Ld3 dxc4 7. Lxc4 b5
8. Ld3 Ld6 9. O-O O-O 10. Dc2 Lb7 11. a3 Tc8 12. Pg5 c5 13. Pxf7 Pg4
14. f4 cxd4 15. exd4 Lc5! →

16. Le2 (na 16. dxc5 Pxc5 17. Le2 Dd4+ 18. Kh1 Pf2+ gaat wit mat)

16. ... Pde5! 17. Lxg4 Lxd4+ 18. Kh1 Pxd4 19. Pxf8 f5 20. Pg6 Df6

21. h3 Dxg6 22. De2 Dh5 23. Dd3 Le3 **0-1**

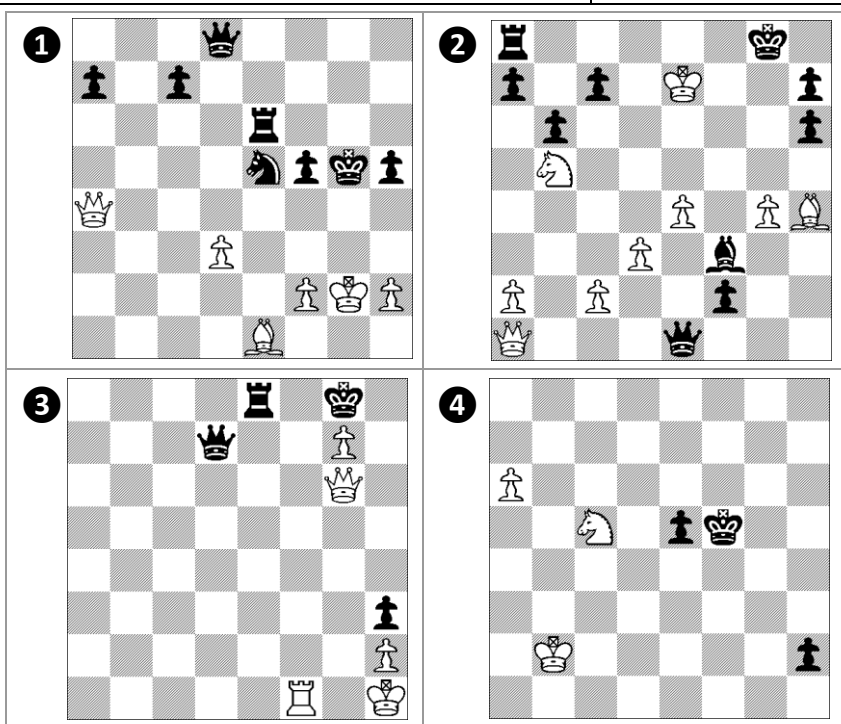
opgaven	Briljante zetten	redactie
----------------	-------------------------	-----------------

Degenen die “wel eens” op media als YouTube, Facebook of Instagram rondkijken kennen dat wel: als uit je klikgedrag blijkt dat je in een bepaald onderwerp bent geïnteresseerd, dan krijg je al gauw constant foto's en video's over dat onderwerp voorgeschoteld.

Hiernaast ziet u wat voorbeelden uit de categorie “Briljante zetten”.

Bent u ook briljant? Vind de winnende zetten voor wit!

oplossingen: → blz. 37

oude doos	In the Crazy Horse	Ruurd Kunnen
----------------------	---------------------------	-------------------------

**april
1986**

Even leek het erop dat Timman wereldkampioen zou worden, en radio en tv zochten naar vormen waarin schaaknieuws gebracht kon worden.

Het Journaal

In Tilburg is vandaag de vierde partij gespeeld tussen Jan Timman en de Russische grootmeester Joesoepov. Hoe dat verliep, vertelt ons grootmeester Hans Böhm. De camera zwenkt naar rechts, over een schaakbord heen, tot de schaakmeester in beeld is. Je ziet hem denken, terwijl hij zich in zijn nek krabt: zeg ik het of zeg ik het niet? Dan zegt hij het, een beetje benepen: "Meester." En dan: "Ja, de vierde partij alweer, en we moeten zeggen: het is weer een fantaaastisch gevecht geworden." Die Böhm redt het wel, die wordt nog wel eens de Mart Smeets van de schaaksport.

Het demonstratiebord

Lampjes flitsen aan en uit, diagonalen en torenlijnen worden zichtbaar, strategieën ontplooiën zich. Wat is dat spel ingewikkeld! Eén keer zie ik alle lampjes tegelijk branden, zodat er op dat moment eigenlijk niets meer aan de hand is. Maar gelukkig klinkt daar weer de rustgevende stem van de meester die ons wegwijs maakt in het woud van varianten.

Langs de lijn 1

"Voor de vierde partij tussen Jan Timman en Artur Joesoepov schakelen we over naar Alexander Münninghoff in Tilburg":

"Terwijl Joesoepov net een kopje koffie haalt, ziet we Timman wat zorgelijk zijn stelling bestuderen. Het lijkt erop dat Joesoepov iets beter is komen te staan. Hij heeft een sterke loper op b2, die voortdurend de zwarte koningsstelling onder druk houdt, en Timman moet waarschijnlijk een pion offeren om tegenkansen te scheppen. Kortom, de spanning loopt nu snel op, en wij houden u op de hoogte."

Langs de lijn 2

"Voor het laatste nieuws over de partij Timman-Joesoepov schakelen we nu over naar Lex Jongsma op de motor":

"Dank je wel, Felix. Het is hier nu reuze spannend, we hebben zojuist een felle demarrage van loper b2 gezien, maar in de beklimming van de zwarte rochadestelling werd hij teruggehaald door paard f5."

Langs de lijn 3

"Ontwikkelingen in Tilburg. Lex!":

"Een geweldige eindsprint. Pion a5, a6, nee ... het wordt de h-pion ... nee ... jaaaa ... de a-pion!!! Wat een sprint! De a-pion van de ploeg van Timman heeft gewonnen. Hij promoveerde net voor de pion van Joesoepov op de h-lijn!"

Interview

"Jan, Jan, kom eens hier! Radio!"

"Blump, blump."

"Zet die helm even af, Jan, Zo, dat is beter. Wat voelde je toen die loper op b2 plotseling naar voren kwam? Ging er toen iets door je heen?"

"Ja, die loper. Die stond al lang op b2 te loeren. Nee, dat had niets te betekenen."

"En wat een faaantaaastische sprint, Jan. Ploegentactiek die overwon?"

"Nou ja, dat is te zeggen ... ik had dit wel verwacht. A-pionnen zijn altijd sneller dan h-pionnen."

Teleac, L. Pliester

"In mijn linkerhand ziet u een witte pion. In mijn rechterhand ziet u ook een witte pion. De ene is een a-pion, de andere een h-pion. We zetten deze pionnen op een schaakbord en laten zien dat de a-pion ..."

Zover kwam het net niet.

En Timman werd geen wereldkampioen.

□

<i>musea</i>	Tentoonstelling 'Erwin Olaf Freedom' in het Stedelijk museum Amsterdam	<i>Henk Alberts</i>
---------------------	---	--------------------------------

Van 11 oktober 2025 t/m 1 maart 2026 is er in het Stedelijk Museum in Amsterdam de tentoonstelling 'Erwin Olaf Freedom' te zien. Erwin Olaf, eigenlijk Erwin Olaf Springveld, (Hilversum, 2 juli 1959 – Groningen, 20 september 2023) is hot, zeker ook na zijn dood en daarom nu al weer de 3^e grote tentoonstelling binnen 8 jaar.

Wat valt er nog aan nieuws over Erwin Olaf te zeggen? Hij had tentoonstellingen in binnen- en buitenland, deed prestigieuze opdrachten als een portretreeks voor het Nederlands koningshuis. Een 'kerncollectie' van zijn werk, bijna 500 afdrukken, portfolio's, video's, magazines, boeken en posters is sinds mei 2018 – als zijnde nationaal erfgoed – in de collectie van het Rijksmuseum opgenomen.

Zijn internationale doorbraak was zijn fotoserie Chessmen, die in 1987 voor het eerst in het in het Groninger Museum te zien was. Het is een serie van vervreemdende zwart/wit foto's waarin Olaf de 32 schaakstukken op zijn manier weergeeft middels fier poserende naaktmodellen met bizarre attributen. Zes van de 32 schaakstukken zijn nu in Amsterdam te zien.

Opvallend was ook dat er een rij stond voor het kunnen bezoeken van de tentoonstelling. Mogelijk komt dat ook omdat de focus – meer dan in eerdere tentoonstellingen – ligt op zijn beginperiode als fotograaf voor blootbladen als de Nieuwe Revue en zijn homo-erotische foto's in zijn rol als voorvechter voor homo-emancipatie. Ik kan hier in een keurig blad als de Promoot verder geen foto's van laten zien.

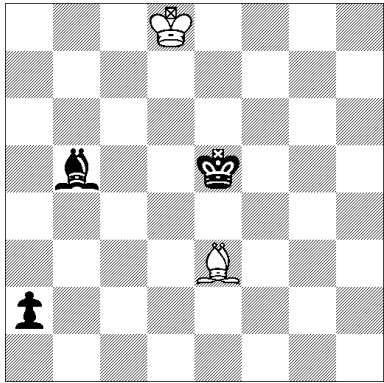
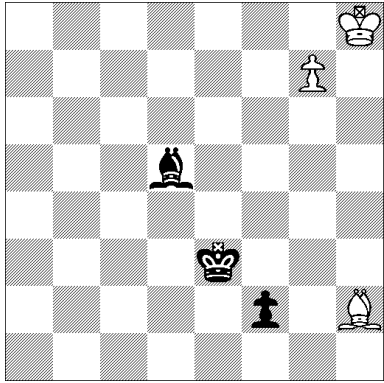
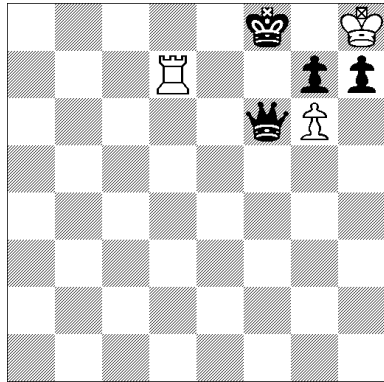
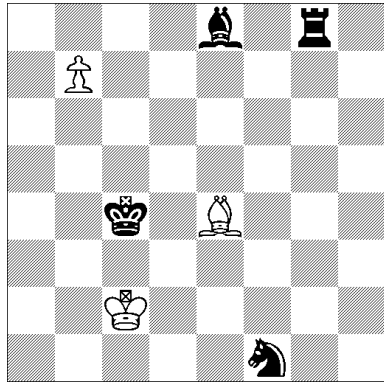
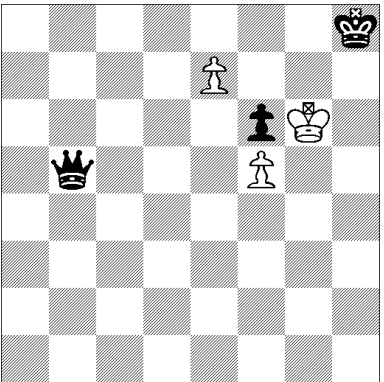
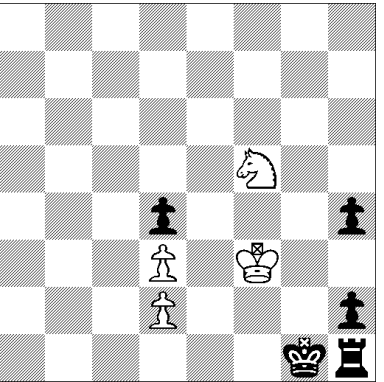
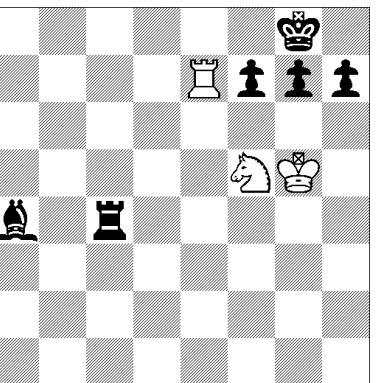
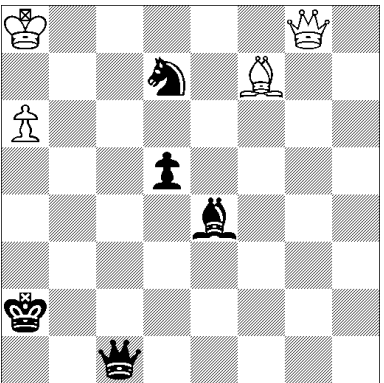
Stedelijk Museum Amsterdam

Adres: Museumplein 10, Amsterdam

Openingstijden: dagelijks van 10.00 - 18.00 uur

□

opgaven	Vrede op aarde: Wit maakt remise	redactie
---------	----------------------------------	----------

	<u>stelling 1</u> wit aan zet maakt remise ○		<u>stelling 2</u> wit aan zet maakt remise ○
	<u>stelling 3</u> wit aan zet maakt remise ○		<u>stelling 4</u> wit aan zet maakt remise ○
	<u>stelling 5</u> wit aan zet maakt remise ○		<u>stelling 6</u> wit aan zet maakt remise ○
	<u>stelling 7</u> wit aan zet maakt remise ○		<u>stelling 8</u> wit aan zet maakt remise ○

bron: internet

oplossingen: → blz. 37

<i>Pinkus</i>	Mijn project	<i>Nico Peerdeman</i>
----------------------	---------------------	------------------------------

Ongeveer tien jaar geleden (noot Redactie: zie Promoot 53-4, juni 2005) schreef ik twee artikelen voor het clubblad. In het eerste stond de partij Van Setten-Pinkus uit 1949 centraal. In het tweede werd het leven van de Amerikaan Pinkus (1903-1984) geschetst. Beide artikelen zijn het product van een onderzoek naar de persoon Pinkus dat ik al lang geleden ben begonnen. Een onderzoek dat nu nog steeds loopt..... De achtergrond hierbij is dat ik van Setten persoonlijk heb gekend. Hij toonde me eens vol trots zijn partij tegen Pinkus. Toen kon ik niet plaatsen waarom hij deze partij koesterde. Vanaf het moment dat ik me er echt in ging verdiepen, kreeg ik een veel beter beeld.

Dus toen Rob enige tijd geleden zei: “Je weet wat ik je wil gaan vragen”, dacht ik aan een derde artikel. Een artikel waarin ik een tip(je) van de sluier oplicht. Zoiets als de reis is vaak mooier dan de bestemming. In mijn geval is de reis nog steeds gaande en de bestemming nog ver weg.

Zoals gezegd, toen ik me meer ging verdiepen in de bewuste partij en vooral de persoon Pinkus, bleek al snel dat er veel te ontdekken viel. Mijn fascinatie sloeg wellicht toen al om in een obsessie. Schaakboeken hebben van kinds af aan voor mij tot de verbeelding gesproken. Dus ik grasduinde wat in de schaakboeken die ik al had. Noteerde veel wat me relevant leek. Maar ook de digitale snelweg heeft in dit opzicht veel te bieden. In allerlei schaakdatabases zijn partijen van Pinkus te vinden. In een eerste poging heb ik veel van wat ik aan partijen kon vinden bij elkaar gebracht.

Na verloop van tijd stelde ik mezelf wel de vraag: “Hoe betrouwbaar is deze massa aan schaakinformatie?”. De conclusie was dat ook meer context nodig was om een goed beeld te krijgen van de partijen en de achtergrond ervan. Dat leidde tot iets van een aanpak om meer structuur aan te brengen. En hoewel ik op dat punt denk dat structuur aanbrengen iets is dat mij wel ligt, kwam ik er later meerdere malen achter dat het nog niet zo eenvoudig is.

In een tweede poging ging ik op zoek naar betrouwbare bronnen: Amerikaanse dagbladen. Om dat te kunnen doen maakte ik een account aan op de site Newspapers.com. Daarmee kreeg ik digitaal toegang tot veel jaargangen van uiteenlopende Amerikaanse kranten. Het geluk dat ik hierbij had, was dat de belangrijkste bron The Brooklyn Daily Eagle al lang geleden was opgehouden te bestaan. Alle artikelen waren vrij te benaderen. Zoeken op de termen Pinkus en Chess leverde ruim 16.000 hits op in verschillende dagbladen!

Zelf had ik ook nog nooit van The Brooklyn Daily Eagle gehoord. Maar het bleek al snel uit de bronvermeldingen die ik bij publicaties over Pinkus had gevonden, dat hier vaak naar werd verwezen. Specifiek ging het dan om de schaakrubriek van een zekere Hermann Helms (1870-1963). Deze rubriek verscheen van 1893 tot aan 1955 toen de krant werd opgeheven. Wat al gelijk opviel, was dat bij veel van de hits die voortkwamen uit andere kranten, de artikelen waren afgeschermd. Mijn inschatting was dat ik voorlopig nog wel even bezig zou zijn met wat wel direct benaderbaar was.

Het nazoeken van de naam Hermann Helms op Wikipedia leerde dat deze man ongekend productief is geweest. Hij heeft een groot schaakarchief aan publicaties achtergelaten. Niet alleen was hij correspondent van diverse New Yorkse kranten, maar ook richtte hij in 1904 zijn tijdschrift American Chess Bulletin op. Dit verscheen tot aan zijn dood in 1963. En dat was nog lang niet alles. Ook was hij organisator en ook een verdienstelijk schaker.

Amerikaanse schaakbronnen uit de 1920's zijn schaars. Hier liggen een beetje de schaakwortels van Pinkus. De oudste hits gingen terug naar deze periode. In die jaren bestond er geen nog geen officiële

Amerikaanse schaakbond. De United States Chess Federation (USCF) werd pas opgericht in 1939. Daarvoor was sprake van meer fragmentarische bonden per regio. Er was geen bondsmedium zoals we dat in Nederland al wel kenden (vanaf 1893!).

Het eerste tijdschrift van belang was Chess Review dat begon in 1933. Aan de hand van mijn hitlijst legde ik veel vast in een spreadsheet. Het doel was om alle hits na te lopen. In dat opzicht is de digitalisering een mooie ontwikkeling. Het maakt zoeken in oude archieven (in de thuisomgeving) een stuk toegankelijker. Het biedt ook de mogelijkheid om veel artikelen te downloaden en te archiveren. Hiervoor had ik ook een mappenstructuur bedacht. En al snel werden veel mapjes gevuld.

Schreef ik al eerder over het aanbrengen van structuur, het bleek al snel dat ik de mappenstructuur om moest gooien of drastisch aan moest passen doordat deze toch niet praktisch genoeg was. Maar ook had ik als bijvangst veel andere artikelen, die ook een plek moesten krijgen. Met in het achterhoofd: "Dit zou nog wel eens een leuk onderwerpje voor het clubblad kunnen zijn". Ergens had ik ook al het idee om bij de Koninklijke Bibliotheek langs te gaan. Maar voor mijn gevoel was mijn zoektocht nog niet ver genoeg. En had ik nog geen goede actielijst om daar eens langs te gaan. Ik zat op een rijdende trein en wist nog niet precies waar deze naar toeging.

Dus ging ik ook op gevoel 'gewoon' verder. Voor mezelf had ik als uitgangspunt dat ik zoveel mogelijk voorbereidend werk thuis wilde kunnen doen. Daaruit vloeide voort dat ik mijn schaakboekenverzameling uit ging breiden. Maar dan ook meer gericht op het onderzoek. Zo kreeg de passie voor schaakboeken ook een nieuwe impuls. Het gevolg was dat ik de afgelopen jaren veel schaakboeken heb gekocht die gerelateerd waren aan Pinkus. Dat waren vooral biografieën en toernooiboeken.

Ondertussen knaagde er toch wel iets. Dit hele project gaat ten minste 10 jaar terug in de tijd. Zou het ooit afkomen? Het was tijd voor nieuwe maatregelen. Gevoelsmatig kon mijn aanpak van het aflopen van alle hits nog heel lang duren. Er moest een efficiëntere aanvliegroute komen. Allereerst had dat te maken met de afbakening van het onderwerp. Langzaamaan voelde ik, dat ik dreigde ten onder te gaan in het moeras van alle schaakinformatie. Het uiteindelijke doel was om alles samen te laten komen in een boek (aan ambitie geen gebrek!). De keuze was om zoveel mogelijk partijen bij elkaar te brengen. En deze te aan te vullen met bestaande analyses. Een hanteerbare benadering zou dan zijn om hoofdstukken te maken die dit ondersteunen. Dus bedacht ik om chronologisch per toernooi te gaan kijken. Elk toernooi vormde daarmee voeding voor een hoofdstuk. Omdat ik nu weet dat het aantal toernooien relatief overzichtelijk is, voelde dat direct als een betere aanpak. Daarbij konden een aantal logische stappen worden doorlopen.

Die logische stappen komen er grofweg op neer dat rondeverslagen worden verzameld. Deze worden dan vastgelegd in het spreadsheet. Dit wordt dan zoveel mogelijk gecombineerd tot een geheel om volledig zicht op een toernooi te krijgen. In veel gevallen helpt het ook of een toernooitabel beschikbaar is. Ook ontstaat hiermee een index van gespeelde toernooien. Maar ook van de partijen waarvan de notatie is gevonden. Deze worden in een aparte database opgenomen. Waar mogelijk worden aanvullende analyses toegevoegd. Dan gaat het schrijven van 1 blokje van een bepaald hoofdstuk beginnen.

Dit is een schets van het ideale scenario. De praktijk is anders. Van veel toernooien uit de 1920's zijn de rondeverslagen onvolledig. Vaak is er ook geen toernooitabel. Een verklaring hiervoor is onder andere dat op het moment dat een internationaal toonaangevend toernooi start, hieraan prioriteit wordt gegeven in de verslaggeving. Voor de kenners: bijvoorbeeld New York 1924 en 1927. Dan wordt tot een compleet beeld komen een hachelijke zaak. Dat is een beetje het lot dat je overkomt bij dit soort bezigheden.

Van veel partijen uit het prille begin is ook geen notatie aanwezig. Dit heeft er al met al toe geleid dat met alle beschikbare informatie een Sherlock Holmes-deductie nodig is. Een nieuwe uitdaging. De schaakwaarheid wordt hierbij via de regels van de logica afgeleid. Helaas gaat dat niet in alle gevallen goed. In een paar gevallen heb ik als het ware mijn deductie uitgegumd en ben opnieuw begonnen. Een groot beroep wordt gedaan op vasthoudendheid en accuratesse. Ook al geef je hierbij alles wat je hebt, bij wijze van spreken, een foutje blijkt zo gemaakt.

Het doemscenario is dat mijn project nooit wordt afgerond. Om een versnelling aan te brengen ben ik daarom overgestapt op de Engelse taal. Veel van de bronnen zijn in het Engels. Ook heb ik nu een standaardjabloon bedacht om een toernooi als het ware 'af te pellen'. Omdat ik daarin niet geheel consequent was geweest leidde dit ook weer tot structuuraanpassingen.

Op enig moment heb ik een abonnement op de Koninklijke Bibliotheek afgesloten. Daarmee opende zich een nieuw kanaal om veel te vinden in de archieven van de New York Times. Daarnaast heb ik me ook geabonneerd op de site Newspapers.com om toegang te krijgen tot de afgeschermdde artikelen. Dan blijkt ook ineens dat de held van dit verhaal Pinkus als kind in 1917 ook in een film heeft gespeeld: "The little boy scout."

Mijn inschatting is dat van de ongeveer 60 toernooien er nu zo'n 20 goed in beeld zijn. Een andere gedachte dat iemand anders ook met zo'n zelfde project bezig is, is ook door mijn hoofd gegaan. En hoewel het misschien vreemd mag klinken, al deze uitzoekerij geeft toch een gevoel van bevrediging. De kunst is om de tegenslag niet te hard te laten binnenkomen. Dit is misschien wel de hoofdreden dat ik minder vaak op de club aanwezig ben.

Deze 'schaakmemoires' onthullen toch een vorm van besmetting met een schaakvirus dat zich niet zomaar laat verdrijven. Dus tot slot: Nico is nog wel degelijk bezig met schaken, (meer dan ooit zou ik bijna zeggen), maar dan anders. En is daar voorlopig nog wel even zoet mee.

□

<i>musea</i>	De geboorte van de stad <i>Op zoek naar middeleeuws Amsterdam</i>	<i>Henk</i> <i>Alberts</i>
---------------------	--	---

Dit jaar viert Amsterdam haar 750-jarig bestaan. Het leidt tot veel extra activiteiten in de stad, waaronder van 7 maart t/m (in ieder geval) eind 2025 de tentoonstelling 'De geboorte van de stad. Op zoek naar middeleeuws Amsterdam' in het Stadsarchief Amsterdam.

Deze tentoonstelling vertelt aan de hand van archeologische vondsten de oudste geschiedenis van de stad, nog zelfs voor de officiële geboortedatum van de stad, het door graaf Floris V uitgevaardigde tolprivilege van 27 oktober 1275. In die tentoonstelling staat ook bijgaand schaakstuk, een Paard, gedateerd 1375-1425. *"Dit schaakstuk, het paard, is gevonden tussen het afval van wachters van de Sint-Olofpoort, dat daar in de stadsgracht was gegooid, Been, 4 cm hoog."* Bij de tentoonstelling is ook een gelijknamig boek verschenen, waarin het schaakstuk ook is opgenomen.

Stadsarchief gemeente Amsterdam

Adres: Vijzelstraat 32, Amsterdam

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00 - 17.00 uur, zaterdag en zondag van 12.00 - 17.00 uur

□

Puzzel	Kerstpuzzel 2025	Jan Blankespoor
---------------	-------------------------	------------------------

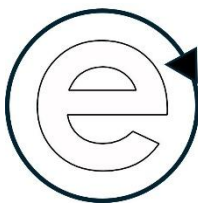
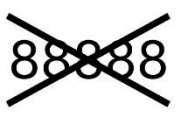
Ken je Zoetermeer eigenlijk wel?

Op veler verzoek heb ik ook dit jaar weer een rebus-cryptogram gemaakt voor (familie?)vermaak rondom de kerstboom. Hieronder staan 36 droedels. Laat je fantasie en creativiteit erop los, combineer synoniemen, klanken, voorzetsels en symbolen op zo'n manier dat er Zoetermeerse straatnamen ontstaan uit alle wijken van onze stad. Er zijn volgens mij maar een paar echt lastige droedels bij, dus laat je niet afschrikken. Het zou leuk zijn wanneer er een flink aantal leden zich hierop stort en hun oplossing instuurt aan de redactie van De Promoot.

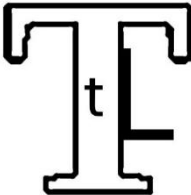
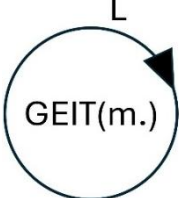
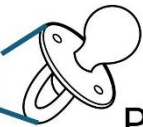
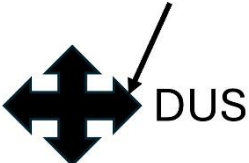
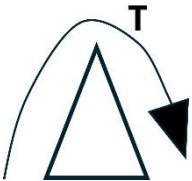
In het midden van het invulformulier (onder de pijl) ontstaat bij correcte invulling een uitspraak, die aan minstens één bekende president is toe te schrijven. Voor deze uitspraak krijg je 25 punten, voor elke correcte straatnaam 1 punt. Onder de goede oplossingen worden tijdens de volgende ledenvergadering weer drie prijzen verloot.

Nog een kleine aanwijzing: De IJ geldt als één letter.

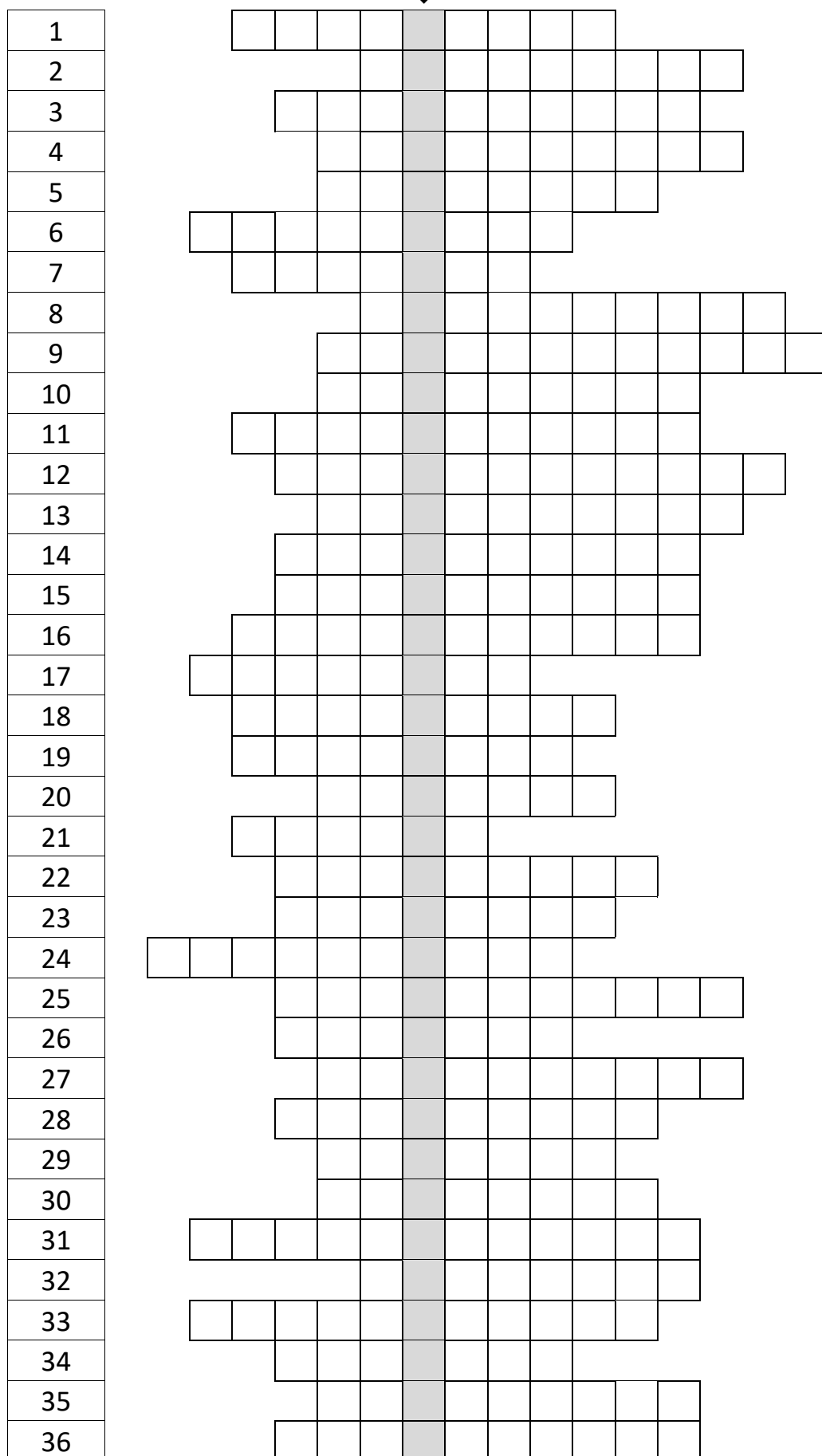
Inzenden (uitspraak + gevonden straatnamen) kan tot en met **31 januari 2026** per e-mail naar **redactie.depromoot@gmail.com**. Veel succes!

1 1.Moeder 1.D -N 2.Vader 2.P	2 (NNN....)ORTS	3 RIMOEVIER of BEEMOEK
4 SPANJE of ZWEDEN CASTOR of POLLUX	5 -N	6 ← BONAIRE F=H CURAÇAO
7 TAIWAN	8 K D G R=L	9 WEG of LAAN V R=L
10 N=R	11 COR of -B MARCO	12 S &KK-A

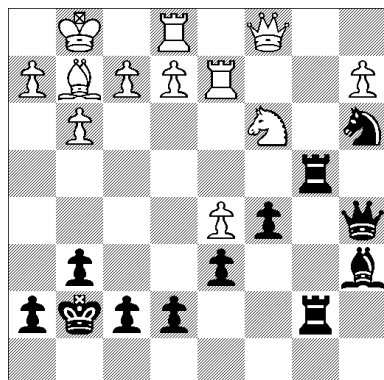

13		14	 HOO	15	1. VELD of LAND E=G
16		17		18	$\frac{1}{4}$ S -N
19	G O I=U	20	 -H K=F	21	
22	M P=T	23		24	 AAN DE KANT
25	 LOPENDE of RIJDENDE N=R	26	Ta 	27	ALLWICHT
28		29		30	DL N=K
31	 I=A	32		33	R=K N=M I=A
34	NNNN GENTENAAR of R=W LUIKENAAR L=R	35		36	SZ -T

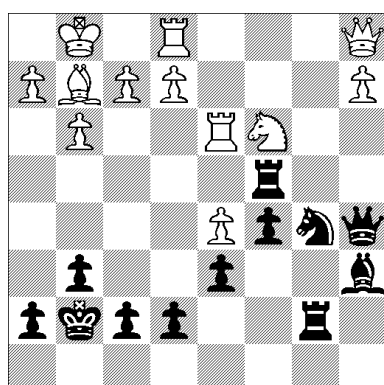
invulformulier →

<i>partij</i>	De juiste zetten doen om de verkeerde redenen	<i>John Tan</i>
---------------	--	-----------------

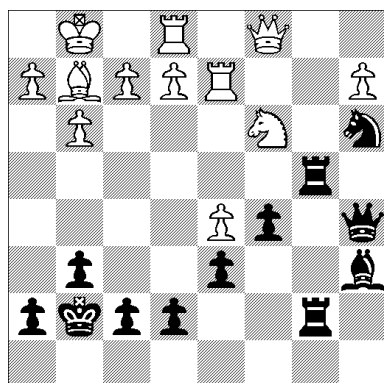
In de interne kreeg ik deze stelling. Helemaal in m'n nopjes. De 28^e zet. Alle stukken staan goed en volgens Fritz nog geen foutjes gemaakt. Op mijn niveau mag dit een goede prestatie heten. In gedachten zie ik het paard op c3 al in de doos verdwijnen waarna wit gaat opgeven. Ik moet er nog wel wat voor doen. Te beginnen met **Tb4-c4, Td2-d3 Pa3-b5**. Dame in de penning en het paard 3x aangevallen; punt is binnen! **Dc1-a1**.

Dc1-a1. Heb je deze zet gezien, John? Nee, natuurlijk niet. Het oude euvel: vrolijk bezig met eigen plannetjes en totaal niet bezig met een iemand aan de overkant die ook plannetjes maakt en ook slimme zetjes doet. Er zit niets anders op dan stoïcijns doorgaan. Net doen alsof ik Da1 gezien heb en hopen dat de shade meevalt. Ik heb in ieder geval die lieve toren op b7, een loper die sterk is op a6-e2, een actieve dame en minder eilandjes. Het volgende doelwit is de witte pion a2. Pion c5 naar c1 brengen lijkt me ook geen verkeerd plan.

Pb5xc3, Te1-c1 Kg7-g8 (hier mis ik nog Dxa2), **Td3xc3 Tc4xc3 Tc1xc3 La6xe2**.

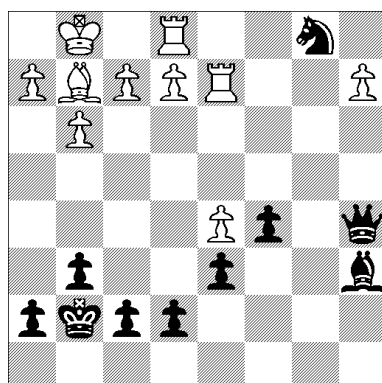
Kijk nou... dat is een meevaller. Een pion meer bij lopers van gelijke kleur. Dat is toch gewonnen, las ik ergens. Alleen nog de zware stukken afruilen en dan naar de bar. Proost!

Herkent u dit diagram? Ik verval inderdaad in herhaling. Ik ben inmiddels 70 jaar en herhalen mag op mijn leeftijd mits het niet te vaak gebeurt. Rens zat naast mij en na de partij schoot hij mij aan. De conversatie ging ongeveer als volgt. Waarom speelde jij geen toren b1? Hèh? Die slaat wit toch met z'n paard en dan sta ik een kwaliteit achter. Dan sla jij met de toren het paard er af en pakt daarna de rest op. Nee, niet gezien, ik kijk er thuis wel naar. Normaal speel ik geen partijen na maar deze keer toch even de pc aan. In de stelling links kwam het ijzer onmiddellijk met Tb4-b1 en springt naar -6.

Het vervolg is dan min of meer gedwongen:

Tb4-b1, Pc3xb1 Tb7xb1, Dc1xb1 Pa3xb1, Td2-d1.

Td2-d1 en zwart heeft dame+paard tegen twee torens. Dit zal wel gewonnen zijn. Fritz staat op -7.40. Ik ben niet zo sterk als Fritz, voor mij is het minder duidelijk, zeg maar -3.

Tb4-b1... een briljante zet. Waarom zie ik het niet en iemand die een tafel verder zit en af en toe schuin naar mijn bord kijkt wel? Simpel, vanwege Pc3xb1 en zwart verliest een kwaliteit. En materiaal weggeven, daar ben ik niet van. U toch ook niet? Dat wit na Tb7xb1 de partij vermoedelijk opgeeft, zie ik natuurlijk helemaal niet. Als je de eerste zet niet ziet, dan zie je de tweede ook niet.

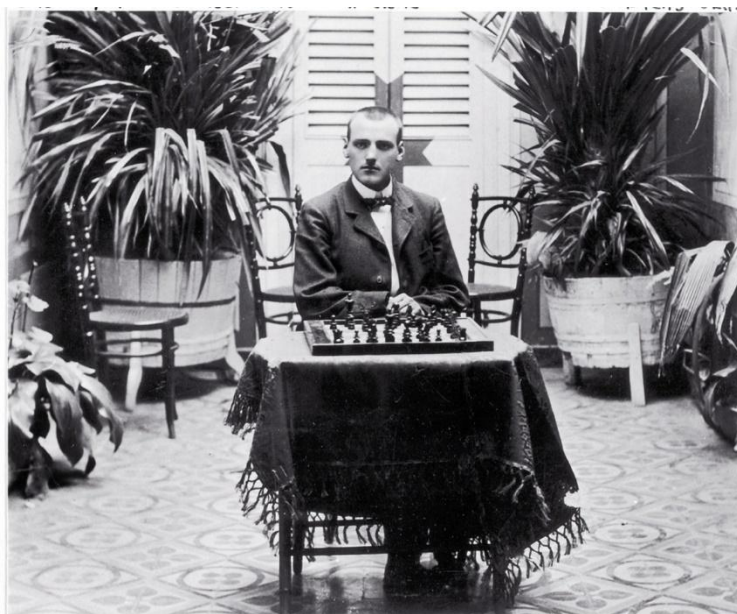
Later stuurde Rens nog een ep: ik vond dat je het briljant opbouwde en helemaal aan het toewerken was naar de Tb1 als slotapothecose, en toen speelde je het niet. Ik heb geen bericht terug gestuurd. De beschamende waarheid is dat ik de b-lijn wil bezitten en alles op alles zal zetten om te voorkomen dat wit iets met de b-lijn kan doen. Dat is aardig gelukt, zie het eerste diagram. Daarna speelt de stelling vanzelf... De twee torens op de b-lijn en het paard op a3... dat die daar staan is puur toeval. Nooit voor b1 bedoeld.

Heb ik er iets van geleerd? Ik ben bang van niet. Een volgende keer zal ik Tb4-b1 weer niet overwegen, simpel omdat je een kwaliteit weggeeft. Het zit nu eenmaal niet in mijn schaak-denken om materiaal weg te geven. Na dit lange verhaal is de conclusie: ik ben redelijk recht-toe-recht-aan. U hoeft mij niet te vrezen maar wees op uw hoede voor spelers als Rens!

<i>musea</i>	Johannes Esser – Bevlogen idealist	<i>Henk Alberts</i>
---------------------	---	--------------------------------

Onder bovenstaande titel vindt er van 18 oktober 2025 t/m 22 februari 2026 een tentoonstelling plaats in het Mondriaanmuseum in Amersfoort.

Jan Esser wordt door Hans Ree (in het boek *Schitterend Schaak*) “de vergeten kampioen” genoemd. Immers is Esser maar liefst 2x Nederlands Kampioen Schaken geweest. In 1908 won Jan Esser ex aequo met M.F.S. Pape de eerste prijs in de hoofdgroep van de Bondswedstrijden in Haarlem. Dit toernooi werd in die tijd, toen er nog geen officieel kampioenschap bestond, als het onofficiële Nederlands kampioenschap beschouwd. En officieel Nederlands kampioen werd hij in 1913 door Rudolf Loman, de kampioen van 1912, in een match over maximaal zes partijen met 3½-½ te verslaan.

Verder speelde Esser vooral veel korte matches. Zo wist hij bijvoorbeeld in 1910 Yanowsky met 2-1 te verslaan (dezelfde Yanowsky die in die jaren een match tegen Lasker gelijk wist te spelen). Maar een wereldtopper was Esser zeker ook niet. In Londen 1899 scoorde hij bijvoorbeeld slechts 4 uit 11, ver achter echte toppers als Marshall, Marco en Mieses.

Ook als schaak-organisator was Esser zeer actief. Al in 1893 richtte hij in Leiden samen met een paar klasgenoten de schaakclub Morphy op. Van 1898 tot 1915 zat hij in de redactie van het Tijdschrift, orgaan van de Nederlandse Schaakbond. Hij was in 1908/1909 enkele maanden voorzitter van de Schaakbond. En in 1910 richtte hij de Amsterdamse Schaakclub Parkwijk op. Van 1909 tot 1913 verzorgde hij tenslotte ook nog de zaterdagse schaakrubriek van het Algemeen Handelsblad.

Na zijn studie medicijnen en tandheelkunde maakte Esser in de winter van 1903/1904 als schakend scheepsarts een reis naar Zuid_Amerika en de Verenigde Staten. Bijgaande foto is tijdens deze reis genomen in 1904 in Caracas, Venezuela. De foto toont Esser als schakende scheepsarts.

Esser werd terug in Nederland huisarts in Amsterdam (1905-1913). Onder zijn patiënten telde hij mensen als Sluijters en Breitner. In die periode bracht Esser meer dan 800 kunstwerken bij elkaar. 'Uit de eerste hand' kocht hij werken van jonge, nog onbekende 'ultra-moderne' kunstenaars als Jan Sluijters, Leo Gestel, Piet Mondriaan en Piet van der Hem. Hij wordt beschouwd als de eerste serieuze Mondriaan-verzamelaar.

Adres: Mondriaanhuis, Kortegracht 11, Amersfoort

Openingstijden: dinsdag t/m zondag van 10 tot 17 uur; in schoolvakanties ook op maandag

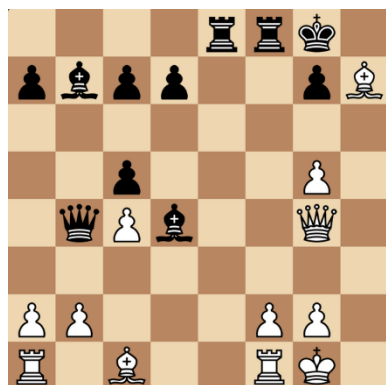
toernooi	Schaken in Hoogeveen	Jaap van den Berg
-----------------	-----------------------------	------------------------------

*Drenthe is zo mooi
Zo zeer pakt het mij algeheel in,
En voldoet mij absoluut, dat ik
Indien ik niet voor altijd hier kon zijn
Ik 't liever maar niet gezien had.
Het is onbeschrijfelijk schoon.*

Deze woorden van Vincent van Gogh waren afgebeeld in de speelzaal van het Hoogeveen Schaaktoernooi dat van 18 tot 25 oktober plaatsvond. Van Gogh was in 1883 afgereisd naar Drenthe. In zijn spoor (ook hij kwam met de trein) toog ik 120 jaar later naar Hoogeveen om voor het eerst mee te doen aan het bekende schaaktoernooi in Hoogeveen. Het bestaat uit drie toernooien: een ochtendtoernooi voor liefhebbers, een middagtoernooi voor amateurs en het Hoogeveen Open. Ik deed mee aan de middaggroep en eindigde met vijf punten op de 24^e plaats.

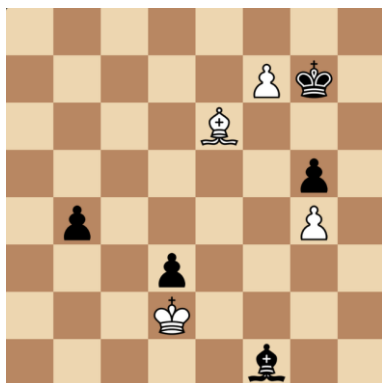
Tom Smit was mijn eerste tegenstander. Hoewel auteur van het boek '100 Fouten in de opening die je moet kennen' raakte Tom al snel een kwaliteit kwijt en kon ik mijn eerste punt bijschrijven. Daags daarna volgde het tweede punt. De 11-jarige Matthieu Guillaumond met een rating van 2001 offerde op zet 20 zijn loper op h7:

Dat offer stelde mij voor de nodige hoofdbreken. Maar ik zag dat ik het offer mocht aannemen en na **20. Lh7+ Kxh7, 21. g6+ Kg8, 22. Dh5 Txf2** ontstond de volgende gewonnen stelling. →

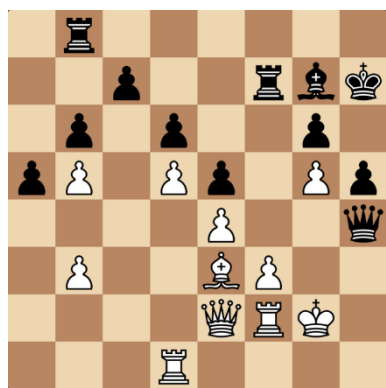
Met 2 uit 2 wachtte mij vervolgens Leon de Vries. Na vijfenhalf uur spelen waarin we beiden de kans op een ontwikkeling naar +5 hadden laten lopen bereikten we de volgende stelling.

Nu had ik moeten volstaan met het heen en weer spelen van mijn loper. De witte koning moet blijven staan waardoor de zwarte loper gebonden wordt aan f1 om de zwarte pion op d3 te dekken. Helaas speelde ik het fatale Ke1.

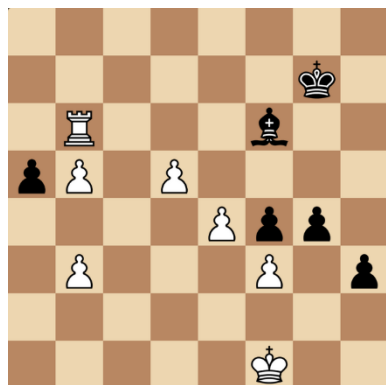
Daarna begon de driedaagse tegen spelers van Almelose schaakclub. Met andere woorden, drie toekomstige clubgenoten van Gerhard Eggink die onlangs van Zoetermeer naar Almelo emigreerde. Dat eindigde in een 1-2 nederlaag: winst op Jayden Breider, maar Yannic Husers en Ben Poelstra straffen fouten van mij af. Gerhard is gewaarschuwd.

De laatste drie ronden leverden twee remises op en een heel gelukkige overwinning tegen Rik de Lange. Hoewel ik met zwart in onderstaande stelling (na 31. Kg2) een kwaliteit moest geven om de dame te redden was de stelling toch nog gelijk: **31. ... Tf4, 32. Lxf4 Dxf4** (fout, want het evenwicht blijft alleen bewaard na exf4), **33. Dd2** waarmee Rik het initiatief overnam.

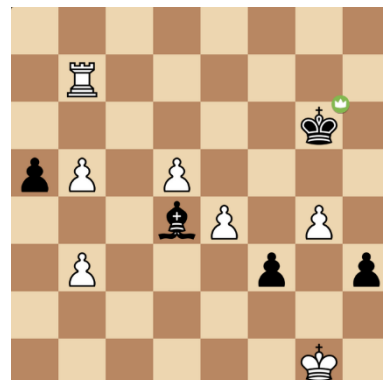

Vervolgens speelde Rik het goed uit totdat hij de weg kwijt raakte in zijn zoektocht naar de winst, met fatale afloop.

In onderstaande stelling verzuimde hij de winst te pakken met 42. Txf6, maar hij speelde in plaats daarvan **42. fxg4**.

Op dat moment zijn de winstkansen weg, maar is het nog speelbaar. Echter de paniek sloeg toe na **42. ... f3!** Met Txf6 had Rik nog tegenspel kunnen ontwikkelen, maar hij speelde **43. Tb7+ Kg6, 44. Kg1 Ld4+**, waarna hij opgaf. →

ronde	bord	nr	speler	Elo	score
1	40	89	Tom Smit	1631	1
2	6	12	Matthieu Guillaumond	2001	1
3	2	5	Leon De Vries	2033	0
4	14	22	Yannic Husers	1962	0
5	20	60	Jayden Breider	1801	1
6	11	7	Ben Poelstra	2018	0
7	26	74	Pranav Prasobh Nair	1752	½
8	23	48	Rik De Lange	1836	1
9	16	44	Nicholas M Xu	1847	½

partij	Het melkmeisje keek goedkeurend toe: remise met een schuimkraag	Jan Willem Duijzer
---------------	--	-------------------------------

Op 30 november speelden we met het HSB-bekerviertal in Delft tegen DSC. Een sterk team met een Fide-meester aan het eerste bord. In het prachtige clubgebouw in het centrum van Delft waren we de enige spelers. Ted Barendse zorgde voor de ontvangst en voor koffie, maar verder waren het vooral de foto's van Giri en andere grootheden die ons aanstaarden, onder wie het Delftse melkmeisje en het nog beter bekende meisje met de parel. We verloren redelijk kansloos met 3½ - ½. Ik werd in de opening verrast, maar kon gelukkig toch goed tegenspel bieden. En meer dan dat: het werd een interessante remise, waarbij ik mijn opponent flink liet zweten.

Mijn tegenstander was Erik Both, een redelijk sterke speler (2100+), die ik niet kende en tegen wie ik nog nooit gespeeld had. Ik speelde met zwart.

1. e4 c5, 2. Pc3 Pc6. Een gesloten Siciliaan dus. Geen reden voor vrolijkheid aan mijn kant. Ik heb er een hekel aan en ook geen geweldige score tegen.

3. Lb5 Pd4. Nog erger, een gesloten Siciliaan met Lb5.

4. Pf3 Pxb5. Deze zet had ik nog wel eens gezien, maar hierna was ik op mezelf aangewezen. Voor de witspeler was het allemaal gesneden koek. Hij speelde snel en zat stilletjes te genieten.

5. Pxb5 a6. Blijkbaar is 5. ... d5 de hoofdvariant, maar a6 kan nooit slecht zijn. Larsen zei ooit: als je (in de opening) even niet weet wat je moet doen, doe dan maar een zet met een van je twee randpionnen. Dat advies volgde ik op.

6. Pc3 d6. Hierover moest ik al erg hard nadenken. Ik was bang om snel in het nadeel te komen, zeker tegen zo'n sterke tegenstander, die deze variant ongetwijfeld op zijn duimpje zou kennen.

7. d4 cxd4, 8. Dxd4 e5. Na nog een keer hard nadenken. Omdat de witspeler zijn witveldige loper kwijt is durfde ik dit wel aan.

9. Dd3 h6. zie *diagram 1* →

Voor de derde keer moest ik in de denktank. De zwarte stelling oogt passief, alle stukken staan nog op de achterste rij, maar op een of andere manier beviel de positie me wel. Grappig genoeg steunt de computer mijn gevoel. Zwart heeft volgens de machine al gelijk spel bereikt en staat eerder beter dan slechter.

10. Le3 Pf6, 11. 0-0-0 Le7, 12. h3 Le6, 13. Kb1 Tc8.

Rokeren kan altijd nog. Er zijn nu betere zetten.

14. g4 b5. zie *diagram 2* →

Ik begon het leuk te vinden. Mijn tegenstander wat minder. Hij verzonk in diep gepeins.

15. g5 hxc5, 16. Lxc5 Lc4.

Beter direct b4! Bijvoorbeeld 17. Pe2 Db6, 18. Lxf6 Lxf6, 19. Dxd6 Dxf2 met groot voordeel voor zwart.

17. De3 b4, 18. Lxf6 bxc3.

Nu ben ik in mijn element. Tactiek!

19. Lxe5 Lax2+! zie diagram 3 →

Altijd lekker, vind ik, om een stuk te offeren voor aanvalskansen.

20. Kc1 Lf6? Ziet er leuk uit, maar is niet goed.

Beter was het simpele 20. ... cxb2+, 21. Lxb2 Dc7 en zwart staat beter.

21. Lxc3 Txc3!? zie diagram 4 →

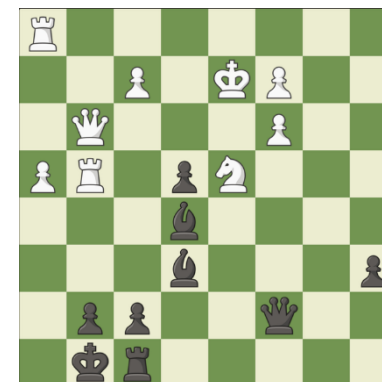
Objectief gezien is Lxc3 beter, met ongeveer gelijk spel, maar ik wilde mijn twee mooie lopers niet opgeven. En het verrassingseffect is ook wat waard.

22. bxc3 Da5, 23. Kd2 Lc4, 24. Ta1 Dc7, 25. h4 0-0, 26. Pd4 d5,

27. Tag1 dxe4, 28. Tg4 Le6!?, 29. Dg3 Le5!

zie diagram 5 →

Met beide spelers in tijdnood, volgt een wild west slot van de partij.

30. Txc7+ Kh8.

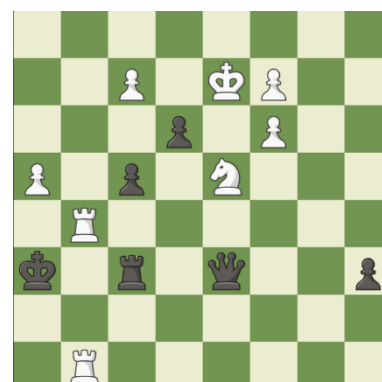
Nu verliest wit zijn dame, maar helaas met behoorlijke compensatie.

31. Pxe6 Dd6+, 32. Pd4 Lxc3, 33. Txc3 f5?!

Actief, maar niet zonder risico. De zwarte koning verliest hierdoor wat bescherming, omdat veld g6 niet langer gedekt is.

34. Thg1 f4, 35. Tg6 Tf6, 36. Tg8+ Kh7, 37. T1g7+ Kh6, 38. Tg5 e3+.

zie diagram 6 →

39. fxe3 fxe3+, 40. Kxe3 Df4+.

Met een remise-aanbod dat binnen 10 seconden moest worden geaccepteerd. Die tijd had wit niet nodig. De witte koning kan niet weggelopen en voor zwart zit er ook niet meer in. Remise dus.

verslag	Wedstrijdleader bij twee KNSB-wedstrijden	Rudi Matai
----------------	--	-------------------

In de derde ronde van de KNSB-competitie 2025/2026 werden op 1 november in de wijk Rokkeveen de wedstrijden Promotie K1 – De Wijker Toren 1 (2^e klasse KNSB) en Promotie K2 – DD 3 (4^e klasse KNSB) gespeeld. Ik zou eigenlijk meespelen met Promotie K2, maar zie... de club deed een beroep op mij om wedstrijdleader te zijn. Dat was ik jaren geleden wel eens in de 1^e of 2^e klasse HSB, maar in de KNSB....

Natuurlijk zei ik ja. Maar al snel zag ik visioenen voor me. Stel dat bij elke wedstrijd spelers in drie partijen in tijdnood zouden komen en mijn hulp zouden inroepen. Dat zijn dan zes partijen waar ik zou moeten ingrijpen. Hoe zou ik dat kunnen doen? En welke regels gelden er, bijvoorbeeld bij foutief drie maal dezelfde stelling claimen? En als een telefoon afgaat, moet ik dan eerst een waarschuwing geven of meteen de partij verloren verklaren? En stel dat een speler zijn tegenstander mat zet en twee seconden daarna gaat zijn telefoon af: dan is de partij al afgelopen, dus hij kan niet gestraft worden voor iets dat daarna gebeurt. Of toch wel? En als een speler zijn tegenstander mat zet en hij (de winnaar) gooit hem (de verliezer) daarna zijn drankje in het gezicht? Moet ik dan de partij verloren verklaren? Of remise?

Tot mijn opluchting gebeurde er niets van dit al. Wat er wel gebeurde voor het begin van de wedstrijd is dat de teamleader van de Wijker Toren mij vertelde dat aan bord 2 hun speler niet zou komen opdagen. Dat betekende dat Paul een gratis punt zou krijgen, dat was alvast binnen. Ik vond het wel vreemd dat wij dat nu pas te horen kregen, en niet wat eerder. Had Paul zich de gang naar de wedstrijdlocatie kunnen besparen.

Het was de eerste keer dat Promotie op deze wedstrijdlocatie speelde. Een prima locatie. Ruim genoeg voor twee teams, en voor de wedstrijdleader. Promotie K1 kreeg helaas een nederlaag te verwerken, ondanks het eerste gratis punt. Het was erg leuk om Maarten van Zetten weer eens te zien. Hij kreeg met wit een soort Maroczy-opstelling met een zwarte pion op e5, en niet c5. Ik had goede hoop dat hij met een boa constrictor-achtige strategie zou winnen, helaas kwam hij niet verder dan remise. Henk Noordhoek op bord 1 kreeg met zwart een Space Invaders-variant van zijn favoriete opening. De Space Invaders waren de pionnen van zijn tegenstander. Hij vertelde dat dit allemaal theorie was en dat niemand zich zorgen hoefde te maken. Dat bleek helaas iets te optimistisch: de witte pionnen drongen hem in het defensief, hij moest een kwaliteit geven en verloor. Uiteindelijk verloor K1 met 2½–5½.

Dan Promotie K2. Tegen alle verwachtingen in speelden ze een uitstekende wedstrijd, waarbij alleen Jaap van den Berg (bord 1) en Tobin van den Nieuwendijk (bord 8) verloren. Op de andere zes borden stond Promotie twee remises toe en won de andere vier partijen. Sjaak won snel met zwart. Dilshad maakte tegen Henk Happel mooi gebruik van een breed pionnenfront en won een loper. Daarna was het even spannend of hij het remise-eindspel zou krijgen van loper en randpion tegen koning, maar dat kon hij ontwijken.

Tom van der Helm beëindigde zijn partij met zwart mooi. Stelt u zich deze stelling voor:

Wit: Df3 Kg1 Lh3 Ta1; zwart: Kg8 Tf8 Df4 Pg5; en beiden wat pionnen op de damevleugel.

Wit ruilde dames met 1. Df3xf4 maar zwart sloeg niet met de toren terug op f4 maar pakte eerst de Lh3 mee met schaak: 1. ... Pg5xh3+, 2.Kg1-h2 Ph3xf4 en zwart stond een stuk voor en won. Overigens zou zwart ook goed hebben gestaan als wit niet had geblunderd.

Over Tobins tegenstander kan ik melden dat hij een zeer gehaaide speler is. Geen schande om van hem te verliezen.

Hiermee pakte Promotie K2 twee belangrijke matchpunten tegen een medekandidaat voor degradatie. We gaan kijken of ze het redden. Op 10 januari hoop ik mee te kunnen spelen.

□

opgaven	12x mat in 2	redactie
---------	--------------	----------

De redactie heeft voor u weer een aantal mooie **mat-in-2** problemen geselecteerd.

Wit aan zet | oplossingen: → blz. 37

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11 moelijk!!	12

oude doos	Erwtensoepp, dope voor het eerste	Chris Schoon
----------------------	--	-------------------------

**april
2015**

Toelichting op het jaarstuk "Materiaal 2014-2015"

Indachtig een recente column van Manuel heb ik deze toelichting op het agendapunt 'Materiaal' niet aan het bestuur voorgelegd om censuur, of nog veel erger zelfcensuur, te voorkomen. Meneer de voorzitter, er moet wat aan het eerste team worden gedaan. De prestaties zijn ten hemel schreiend. Alle Promotie-teams promoveren dit jaar, maar het eerste degradeert.

Een tragedie die zich goed zou laten beschrijven als een Grieks drama; en zoals u weet telt zo'n drama vijf bedrijven. Wat doen wij hieraan. En we moeten wat doen want het bestuur hoor je er niet over. Sterker nog, het bestuur reageerde negatief op mijn investeringsvoorstel om de prestaties van het eerste te verbeteren. Een aparte investering voor het eerste hoor ik u denken. Ja; waar denk je als eerste aan als de prestaties niet goed zijn, inderdaad, aan het materiaal. Geef ze beter materiaal. En dan heb ik het niet over het 'materiaal' waar Dominique Strauss-Kahn zich van bediende, nee dat zal het bestuur onethisch hebben gevonden. Wellicht wat kortzichtig, maar zelfs ik zie praktische problemen. Nee als materiaal-man denk ik toch als eerste aan hardware. Ik kwam uit op de Google Glass, een onopvallend brilletje waarin een speler kan zien wat in de verste verte niet bij hem zelf op komt: de beste zet. Een briljant idee leek me. Aangezien de bril al weer als achterhaald wordt beschouwd, kreeg ik een interessant aanbod om acht stuks voor een zacht prijsje te kopen. I.p.v. de oorspronkelijk prijs van € 600 kreeg ik het aanbod van € 250 per stuk. Echter de € 2.000 vond het bestuur veel te veel en de voorzitter had natuurlijk ook nog ethische bezwaren. Ja hallo, dan kom je niet ver in geen enkele sport.

Maar hoe doorbreek je de negatieve spiraal van het eerste? Een cognitief gedragstherapieetje misschien? Paarden voor de zwijnen. Misschien moet je het zoeken in betere voeding voor de spelers. En dan denk ik natuurlijk niet aan het gezeik over biologisch-dynamische producten met meer vitamines, anti-oxidanten, onverzadigde vetten en vezels (alhoewel vezels de stoelgang lekker soepel laten verlopen, waardoor er kort kan worden gebout wat weer gunstig is voor de speeltijd), nee meneer de voorzitter, dan heb ik het over erwtensoep. Erwtensoepp denkt u? Ja, onze Promotie-helden van het jongstleden Tata-toernooi gaven al een voorzet: liters erwtensoep hebben ze genuttigd. En de resultaten waren er naar. Dit komt doordat de beste erwtensoep ter wereld in Wijk aan Zee wordt geserveerd. Bekend is dat onze Zoetermeesters liever aan een tienkamp dan aan een vierkamp meedoen vanwege de erwtensoep. Ik wist dat niet. Ik deed voor het eerst mee aan de vierkamp. Een funeste keuze. Mijn dosis aan erwtensoep bleek veel te laag. Slechts een half puntje uit 3 had ik. Zelfs Jan Timman scoorde beter.

De erwtensoep is in feite ontdekt door Nepveu. Helaas werkt het bij hem niet als doping. Hij misbruikt de soep voor een psychologische oorlogsvoering. Net zoals hij dat vroeger achter het bord deed met een sigaar. Maar hoe flikt hij dat dan met erwtensoep wilt u weten? Hoe gaat dat allemaal in het werk? Een verslag van Het Witte Paard uit Sas van Gent geeft een gedetailleerd verloop van deze psychologische oorlogsvoering. Manuel speelde tegen Nelie Vanhuyse, inderdaad een vrouw, met een rating van 1970. Een medespeler van Nelie die het verslag maakte, begint met een onschuldige sfeerbeschrijving om vervolgens keihard toe te slaan. Ik citeer: "Niet ver van Alphen a/d Rijn bevindt zich Zoetermeer. Er staan flats en de wijken hebben geen namen maar nummers. De schaakclub is gehuisvest in een modern kerkgebouw dat ooit dienst heeft gedaan als gymzaal. Voor de schakers wordt erwtensoep geschonken. De tegenstander van Nelie meende ergens in het derde uur dat het tijd was voor deze lekkernij. Ik zat schuin tegenover hem en mocht meegenieten. Met elke slurp zag ik mijn stelling slechter worden. Zelden heb ik iemand zo lang soep zien lepelen uit een kop die steeds meer op mijn hoofd ging lijken naarmate hij leger werd. Gelukkig had Nelie er weinig last van. Kordaat wuifde zij alle remiseaanboden weg en won het eindspel na een misrekening van de nog naboeerende soep-verorberaar. Ook zonder die fout zou ze zeker hebben gewonnen." Tot zover het citaat. We kunnen zeker nog lering trekken uit deze escapade van ons onvolprezen lid: heb je zelf geen baat bij de soep, je naburige teamleden strijken de punten op.

Overbodig te melden dat ik aan het bestuur heb gevraagd een grote soeppan aan te schaffen.

Noot van de (huidige) redactie: Promotie 1 is in dat seizoen uiteindelijk niet gedegradeerd (!?)

□

Oplossingen problemen

Mat in 2 (kerstboom, blz. 1)

1. **Dc5!** (dreigt Dxd5#) → 1. ... dxc5, 2. Te5# / 1. Txc5, 2. Pd4# / 1. Td4, 2. Pxd4# /
1. ... Kxf5, 2. Dxd5# / 1. ... Lxe4 (of andere L-zetten), 2. Pf4#

Kort maar krachtig (blz. 2)

A: 1. Txc6+ dxc6 (1. ... Lc7, 2. e8D#), 2. Le6+ Kc7, 3. e8P#	B: 1. c8D+ Kxc8, 2. Tc7+ Kxc7, 3. g7 1-0	C: 1. ... Th3! (dreigt h6#), 2. gxh3 h6+ 3. Kh4 Lf2#
Extra: Stelling C is uit de uit de film <i>The Luzhin Defence</i> uit 2000, gemaakt naar de gelijknamige roman van Vladimir Nabokov uit 1930. Deze stelling uit een afgebroken partij maakt in de film de hoofdpersoon Luzhin postuum wereldkampioen schaken. Een film om in de kerstperiode eens (opnieuw) te gaan bekijken.		

Briljante zetten (blz. 18)

1 1. Dh4+! Kxh4 (1. ... Kg6/Kh6, 2. Dxd8 1-0), 2. f4+ Kg4, 3. h3+ Kxf4, 4. Ld2#	2 1. Dh8+! Kxh8, 2. Kf7! De1 (voorkomt Lf6#), 3. c3 Dxa2+, 4. c4 Db2 (idem), 5. d4 Tf8+, 6. Kxf8 Db4+, 7. c5 Dxd4 (idem), 8. Pxd4 Lg2 (dreigt – te laat – f1D+), 9. Lf6# Variant: 2. ... Tf8+, 3. Kxf8 Db4+, 4. Kf7 Db2, 5. c3 Dxa2+, 6. c4 Db2, 7. d4 Dxd4, 8. Pxd4 Lg2, 9. Lf6#
3 1. Tf8+! Txf8, 2. Dh7+! Kxh7, 3. gxf8P+ en wint	4 1. Pe4! Kxe4 (1. ... h1D, 2. Pg3+ 1-0), 2. a7 Kf3 (2. ... h1D, 3. a8D + 1-0), 3. a8D e4, 4. Df8+ Kg2 en wit wint

Vrede op aarde: Wit maakt remise (blz. 21)

1: 1. Lh6 (dreigt Lg7+) Kf6, 2. Ld2 a1D, 3. Lc3+ Dxc3 pat	2: 1. g8D Lxg8, 2. Lg1 (dreigt gxf2) fxg1D pat; ook andere zwarte promoties helpen niet: na fxg1T is het ook pat en op promotie tot L of P slaat wit op g8
3: 1. Tf7+ Dxf7, 2. gxh7 en zwart kan remise door pat niet meer verhinderen	4: 1. Le5+ Kxe5, 2. b8D, (a) 2. ... La4+, 3. Kc1 Txb8 pat (b) 2. ... Lg6+, 3. Kc3 Txb8 pat
5: 1. Kh6 en nu is 1. ... De8 meteen pat; na elke andere normale zet van zwart speelt wit zelf 2. e8D Dxe8 en het is ook pat	6: 1. Pg3 hxg3 (1. ... h3, 2. Pxd1 Kxh1, 3. Kf2 pat), 2. Ke2, (a) 2. ... Kg2 en wit staat pat (b) 2. ... g2, 3. Ke1 en zwart staat pat
7: 1. Te8+ Lxe8, 2. Pe7+ Kf8, 3. Pg6+ Kg8 (als zwart op g6 slaat staat wit pat), 4. Pe7+ Kh8, 5. Pg6+ en eeuwig schaak (of alsnog pat)	8: 1. Lxd5+ Dc4 (kruispenning), 2. Ka7 Lxd5, 3. Dxd5 Dxd5 pat

12 x mat in 2 (blz. 35)

1: 1. Dd8+! 1. ... Pxd8, 2. Pc7# 1. ... Kxd8, 2. Txf8#	2: 1. Tb6+! 1. ... axb6, 2. Txb6#	3: 1. Dxf7+! 1. ... Pxf7, 2. Pxe6#	4: 1. Dg6+! 1. ... fxg6, 2. fxg6#
5: 1. Dc6+! 1. ... Dxc6, 2. Td8#	6: 1. Dxf6+! 1. ... Pf7, 2. Dxf7# 1. ... gxf6, 2. Lh6#	7: 1. Pb6+! 1. ... cxb6, 2. Dxb7#	8: 1. Tbg7! 1. ... e3 (of iets anders), 2. T3g6#
9: 1. d7+ 1. ... Dxd7, Tg8# 1. ... Kf8, 2. d8D#	10: 1. Tc3+ 1. ... Dc4, 2. b4#	11: 1. Tg3! (dreigt De3#) 1. ... c3, 2. Td3# 1. ... Tf3, 2. Dxd6#	12: 1. Tb3! 1. ... Ka5 (enige zet), 2. Ta3#

Agenda	↓ intern	↓ extern
--------	----------	----------

december 2025			
ma 22 dec	19:45	[13] periode 1, ronde 13	
ma 29 dec	19:45	<i>oliebollentoernooi</i>	

januari 2026			
ma 5 jan	19:45	rapidtoernooi - dag 4	
za 10 jan	13:00		Promotie K1 - Spijkenisse 1 Promotie K2 - Voorschoten 2
ma 12 jan	19:45	[14] periode 1, ronde 14	
ma 19 jan	19:45	[15] periode 1, ronde 15	
ma 26 jan	19:45	<i>snelschaaktoernooi</i>	

februari 2026			
ma 2 feb	19:45	rapidtoernooi - dag 5	
za 7 feb	19:45		Kennemer Comb. 2 - Promotie K1 Oud Zuylen Utr. 2 - Promotie K2
ma 9 feb	19:45	[16] <u>periode 2</u> , ronde 1	Promotie H1 - Botwinnik 2 RSC-Belg.Park 1 - Promotie H3 Promotie H4 - Rijswijk 3
ma 16 feb	19:45	[17] periode 2, ronde 2	Promotie H2 - DSC 5
ma 23 feb	19:45	[18] periode 2, ronde 3	

maart 2026			
ma 2 mrt	19:45	rapidtoernooi - dag 6	
za 7 mrt	13:00		Promotie K1 - Caïssa-Eenhoorn 2 Promotie K2 - Schaakhuis 2
ma 9 mrt	20:00	<i>ledenvergadering</i>	HSV 1 - Promotie H1
ma 16 mrt	19:45	[19] periode 2, ronde 4	Promotie H3 - Schaakmat-Westl. 2 Schaakhuis 1 - Promotie H2
do 19 mrt	19:45		DSC 8 - Promotie H4
ma 23 mrt	19:45	[20] periode 2, ronde 5	
ma 30 mrt	19:45	[21] periode 2, ronde 6	

april 2026			
ma 6 apr		<i>geen clubavond (Pasen)</i>	
za 11 apr	13:00		VAS 2 - Promotie K1 DSC 3 - Promotie K2
ma 13 apr	19:45	[22] periode 2, ronde 7	
ma 20 apr	19:45	[23] periode 2, ronde 8	
di 21 apr	19:45	<i>centrale slotronde HSB</i> → → →	Promotie H1 - Schaakmat Westl. 2 Promotie H2 - SHTV 2 Promotie H3 - DSC 4
wo 22 apr	19:45		Promotie H4 - Wassenaar 1
ma 27 apr		<i>geen clubavond (Koningsdag)</i>	

mei 2026			
ma 4 mei	19:45	rapidtoernooi - dag 7	
ma 11 mei	19:45	[24] periode 2, ronde 9	
ma 18 mei	19:45	[25] periode 2, ronde 10	
ma 25 mei		<i>geen clubavond (Pinksteren)</i>	